VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ TƯ
9.9.2026 (28.7 Bính Ngọ)
Số 108 (4399)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG ĐÀI ĐIỆN THOẠI QUỐC GIA VỀ PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH 117:

Một địa chỉ tin cậy để bảo vệ, hỗ trợ

[13]

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đặt hoa tại Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đài tưởng niệm Liệt sĩ Vô danh [3]

Việt Nam - Nhật Bản thúc đẩy hợp tác văn hóa, thể thao và chống vi phạm bản quyền [2]

VỀ DỰ ÁN LUẬT PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA:

Phải xác định thật rõ những chính sách mang tính đặc thù [8]

THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TẠI TP.HCM:

"Văn hóa không đi sau để trang trí cho phát triển" [5]

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy cùng các đại biểu thực hiện nghi thức kích hoạt Tổng đài điện thoại quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình 117 Ảnh: T. HOA

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chuyện cái pô xe máy

● MINH TUỆ

Cách đây chưa lâu, hơn 200 thiếu niên chạy xe máy thành đoàn vào ban đêm, nẹt pô ầm ĩ trên nhiều tuyến đường thuộc các phường Cẩm Thành, Nghĩa Lộ (Quảng Ngãi). Khoảng 1-2 giờ sáng, khi phần lớn người dân đang say giấc, tiếng động cơ, tiếng pô xe vang lên khiến không ít người giật mình trong hoảng hốt.

(Xem tiếp trang 2)

ĐẠI DỰ ÁN TRÙNG TU, TU BỔ DI TÍCH THÀNH CỔ DIÊN KHÁNH (KHÁNH HÒA):

Có kịp hoàn thành trước mùa mưa bão đến? [9]

Sẽ ứng xử thế nào khi tiếp nhận các vòm đường sắt Phùng Hưng? [4]

KHỦNG HOẢNG NIỀM TIN TỪ NHỮNG THẦN TƯỢNG SA NGÃ

Hào quang là "phép thử" nhân cách [10]

Những bài toán khó của Thể thao Việt Nam [14]

Việt Nam - Nhật Bản thúc đẩy hợp tác văn hóa, thể thao và chống vi phạm bản quyền

Tại buổi tiếp, làm việc với Bộ trưởng Bộ Giáo dục, Văn hóa, Thể thao, Khoa học và Công nghệ Nhật Bản Matsumoto Yohei vào ngày 7.9 tại Hà Nội, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh đề nghị phía bạn tiếp tục quan tâm, hỗ trợ Việt Nam phát triển văn hóa, thể thao. Cùng với đó, hợp tác về bảo vệ bản quyền cần được thắt chặt hơn nữa.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh, kể từ khi hai nước nâng cấp quan hệ lên Đối tác chiến lược toàn diện vì hòa bình và thịnh vượng của châu Á và trên thế giới năm 2023, hợp tác giữa hai nước trong lĩnh vực VHTTDL đã đạt được nhiều kết quả thực chất, củng cố sâu sắc tình hữu nghị và giao lưu nhân dân. Nhiều văn bản hợp tác trên các lĩnh vực được hai bên ký kết. Trên cơ sở những kết quả đã đạt được và mối quan hệ đang phát triển tốt đẹp giữa hai nước, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh mong muốn Việt Nam - Nhật Bản tiếp tục tăng cường hợp tác thông qua các hoạt động cụ thể. Trong đó đối với lĩnh vực di sản văn hóa, Bộ trưởng đề nghị Nhật Bản tiếp tục dành sự quan tâm, chia sẻ kinh nghiệm và hỗ trợ kỹ thuật giúp Việt Nam bảo tồn, phát triển bền vững các di sản văn hóa cùng các làng cổ truyền thống tại các địa phương.

"Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa luôn nhận được sự quan tâm của lãnh đạo Đảng, Nhà nước Việt Nam. Trong bối cảnh hiện nay, việc trưng bày các hiện vật tại bảo tàng cần thể hiện được sức hút, tạo sự hấp dẫn đối với khách tham quan. Do đó, Việt Nam đang thúc đẩy số hóa bảo tàng, ứng dụng khoa học, công nghệ trong hoạt động trưng bày và mong muốn học hỏi kinh nghiệm từ phía Nhật Bản", Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh đề nghị. Đối với hợp tác về bản quyền, Bộ trưởng thông tin, Bộ VHTTDL luôn đặt ưu tiên cao trong công tác bảo hộ và xử lý vi phạm bản quyền. Việt Nam đang liên tục hoàn thiện hành lang pháp lý để tăng cường hiệu quả công tác quản lý nhà nước, giám định tư pháp. Bộ trưởng mong muốn Nhật Bản hỗ trợ Việt Nam trong quá trình hoàn thiện hành lang pháp lý, đào tạo nguồn nhân lực lĩnh vực này.

Về công nghiệp văn hóa, Bộ trưởng cho biết thêm, Việt Nam đang xây dựng Luật Phát triển công nghiệp văn hóa. Với kinh nghiệm trong lĩnh vực này, Bộ trưởng mong muốn Nhật Bản hỗ trợ, trao đổi kinh nghiệm trong quá trình triển khai và phát triển. Bên cạnh đó, trong khuôn khổ Năm APEC Việt Nam 2027, Bộ VHTTDL sẽ chủ trì tổ chức Đối thoại cấp cao APEC về các ngành công nghiệp văn hóa và sáng tạo. Đây sẽ là diễn đàn quan trọng để các nền kinh tế thành viên APEC trao đổi về vai trò của văn hóa, sáng tạo và các ngành công nghiệp văn hóa trong thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững. Bộ trưởng trân trọng mời phía Nhật Bản tham dự sự kiện và chia sẻ kinh nghiệm phát triển tại cuộc đối thoại.

Liên quan đến lĩnh vực thể thao, Bộ trưởng cho biết, Việt Nam sẽ cử các đoàn thể thao tham dự đầy đủ hai kỳ Đại hội Thể thao châu Á (ASIAD) lần thứ 20 và Đại hội Thể thao Người khuyết tật châu Á (Asian Para Games) lần thứ 5 tại thành phố Nagoya (tỉnh Aichi) vào tháng 9 và tháng 10 năm nay. Việt Nam đề nghị Nhật Bản tạo điều kiện thuận lợi để đoàn thể thao Việt Nam yên tâm tham gia thi đấu, giành thành tích cao tại Đại hội.

Trân trọng cảm ơn sự đón tiếp nồng hậu từ phía Bộ VHTTDL Việt Nam và cá nhân Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh dành cho đoàn, Bộ trưởng Bộ Giáo dục, Văn hóa, Thể thao, Khoa học và Công nghệ Nhật Bản Matsumoto Yohei khẳng định, buổi làm việc lần này sẽ gợi mở nhiều định hướng hợp tác hiệu quả về văn hóa, thể thao giữa hai nước. Đến Việt Nam, Bộ trưởng Matsumoto Yohei thể hiện sự ấn tượng trước những kết quả Việt Nam đạt được trong phát triển kinh tế, xã hội. Ông cũng đánh giá cao hiệu quả của các dự án ODA của Nhật Bản tại Việt Nam khi người dân đang được thụ hưởng các giá trị.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh tiếp Bộ trưởng Bộ Giáo dục, Văn hóa, Thể thao, Khoa học và Công nghệ Nhật Bản Matsumoto Yohei **Ảnh: VIỆT HÙNG**

Trong thời gian tới, Bộ trưởng Matsumoto Yohei mong muốn quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và Nhật Bản sẽ tiếp tục được tăng cường, đặc biệt trong lĩnh vực văn hóa, thể thao. Theo ông, việc tăng cường hợp tác cần được thúc đẩy thông qua giao lưu nhân dân, kết nối từ trái tim đến trái tim. Đề cập đến vấn đề bản quyền, Bộ trưởng cho rằng, vi phạm bản quyền không chỉ gây thiệt hại về kinh tế, ảnh hưởng đến sức sáng tạo mà còn tiềm ẩn nguy cơ dẫn người dùng đến các dịch vụ phạm pháp khác. Vì vậy, hai nước cần phối hợp trong xây dựng hệ thống chính sách nhằm phòng, chống vi phạm và bảo hộ quyền tác giả, quyền liên quan.

Nhật Bản sẵn sàng hỗ trợ Việt Nam xây dựng cơ chế, chính sách và hệ thống trong phòng, chống vi phạm bản quyền. Việc bảo vệ bản quyền sẽ góp phần thúc đẩy sáng tạo, đồng thời nâng cao hiệu quả quảng bá văn hóa; thúc đẩy sự phát triển của các ngành công nghiệp văn hóa. Bộ trưởng Matsumoto Yohei mong muốn hai bên tăng cường hợp tác chặt chẽ trong vấn đề này.

Về lĩnh vực di sản, Bộ trưởng Matsumoto Yohei cho biết, kinh nghiệm của Nhật Bản có thể hữu ích đối với Việt Nam trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa. Nhật Bản sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm khi phía Việt Nam có đề nghị. Đối với ASIAD và Asian Para Games, Bộ trưởng Matsumoto Yohei khẳng định Nhật Bản sẽ có sự chuẩn bị và hỗ trợ tốt nhất cho các đoàn thể thao, góp phần làm nên thành công trong thành tích thi đấu của các vận động viên.

ĐÌNH TOÁN

Chuyện cái...

(Tiếp theo trang 1)

Sự việc sau đó được lực lượng công an xử lý. Nhưng trước khi những thanh thiếu niên này bị triệu tập, cảnh chạy xe tốc độ cao, nẹt pô, gây náo loạn đường phố đã diễn ra không chỉ một lần. Những tiếng pô chát chúa giữa đêm không chỉ gây náo động đường phố mà còn làm ảnh hưởng trực tiếp đến giấc ngủ, sinh hoạt của người dân.

Cũng liên quan đến cái pô xe máy, có một chuyện ít ồn ào hơn nhưng người đi đường gặp phải chắc khó tránh cảm giác khó chịu. Đó là khi dừng xe chờ đèn đỏ, người đứng phía sau bất ngờ bị một luồng khí thải nóng, nồng mùi xăng phả thẳng vào mặt. Nhìn kỹ mới thấy ống pô của chiếc xe phía trước không hướng ngang hoặc chếch xuống như thông thường mà chĩa vếch ngược lên phía sau. Người nào vô tình đứng đúng vị trí ấy thì "lãnh đủ" và chỉ còn cách né sang chỗ khác.

Không có tiếng nổ chát chúa. Không có đoàn xe chạy giữa đêm. Cũng hiếm khi vì chuyện ấy mà xảy ra cãi vã. Thế nhưng cảm giác bị khói xe phả thẳng vào mặt rõ ràng không dễ chịu, chưa kể người phía sau phải trực tiếp hít lượng khí thải vừa thoát ra từ động cơ.

Phần lớn xe máy khi xuất xưởng không được thiết kế theo cách ấy. Ống xả thường được bố trí để khí thải hướng xuống thấp, hạn chế tác động trực tiếp đến người cùng tham gia giao thông. Những chiếc pô chĩa cao bất thường vì vậy nhiều khả năng đã được thay đổi, chỉnh sửa theo sở thích của chủ xe.

Có người "độ" pô để tiếng xe lớn hơn. Có người cho rằng thay đổi hệ thống xả sẽ khiến xe chạy "bốc" hơn. Mục đích có thể khác nhau, nhưng điểm chung là chiếc xe đã thay đổi so với thiết kế ban đầu mà người sử dụng ít để tâm tới việc sự thay đổi ấy ảnh hưởng đến những người xung quanh ra sao.

Nếu chỉ gặp một lần, người ta có thể coi đó là chuyện nhỏ. Nhưng hãy thử hình dung tại một ngã tư đông đúc, qua hàng chục lượt đèn đỏ mỗi ngày, có nhiều chiếc xe với ống pô hướng thẳng vào người đi đường. Mỗi người chỉ phải chịu vài chục giây, nhưng cộng lại là rất nhiều người phải hít trực tiếp khí thải chỉ vì một thay đổi mà chủ phương tiện cho là chuyện riêng của mình.

Văn hóa giao thông đôi khi được nhìn qua những việc rất lớn: Chấp hành đèn tín hiệu, không uống rượu bia khi lái xe, không phóng nhanh vượt ẩu, không đua xe, không nẹt pô gây mất trật tự. Nhưng văn hóa cũng nằm trong những chi tiết nhỏ hơn: Tiếng còi có thật sự cần thiết hay không, chiếc xe đỗ có chắn lối người khác không, ánh đèn có gây chói mắt người đi đối diện không hay ống pô của mình có đang phả khói vào mặt người đứng phía sau.

Đường phố là không gian chung. Khi đã bước vào không gian ấy, mỗi người không thể chỉ quan tâm chiếc xe của mình đẹp hơn, mạnh hơn hay hợp sở thích của mình hơn. Một thay đổi trên phương tiện nếu gây tiếng ồn, khí thải hoặc sự bất tiện cho người khác thì không còn hoàn toàn là chuyện riêng.

Các cơ quan chức năng vì thế cũng cần lưu ý những trường hợp tự ý thay đổi kết cấu, hệ thống xả của phương tiện, nhất là khi việc thay đổi ấy gây ảnh hưởng đến môi trường và người tham gia giao thông. Còn với mỗi chủ xe, có lẽ trước khi nghĩ đến chuyện "độ" cho chiếc xe khác đi, cũng nên tự hỏi một điều rất đơn giản: Sự tiện lợi hay sở thích của mình có đang trở thành phiền toái của người khác? Văn hóa giao thông bắt đầu từ chính câu hỏi ấy. ■

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đặt hoa tại Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đài tưởng niệm Liệt sĩ Vô danh

Trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga, sáng 8.9 (giờ địa phương), Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng phu nhân và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã đến đặt hoa tại Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh (Quảng trường Hồ Chí Minh) và tại Đài tưởng niệm Liệt sĩ Vô danh ở thủ đô Moskva, Liên bang Nga.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm hội kiến Chủ tịch Duma Quốc gia Nga Vyacheslav Volodin **Ảnh: TTXVN**

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng phu nhân và đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam chụp ảnh lưu niệm tại Quảng trường Hồ Chí Minh ở thủ đô Moskva **Ảnh: TTXVN**

Trong không khí trang nghiêm xúc động, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng phu nhân và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã dâng hoa tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh, lãnh tụ kính yêu của nhân dân Việt Nam, nhà lãnh đạo lỗi lạc của Đảng Cộng sản Việt Nam và phong trào Cộng sản thế giới, Anh hùng giải phóng dân tộc, nhà văn hóa kiệt xuất. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng là người bạn lớn của nhân dân Nga. Người đã đặt nền móng cho mối quan hệ hữu nghị truyền thống giữa hai nước Việt Nam - Liên bang Nga.

Tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh đặt trong khuôn viên Quảng trường Hồ Chí Minh, là một công trình mang đậm dấu ấn lịch sử và văn hóa, thể hiện tình hữu nghị sâu sắc giữa Việt Nam và Liên bang Nga, được khánh thành nhân kỷ niệm 100 năm ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tượng đài được làm bằng chất liệu đồng, khắc họa chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh mỉm cười hiền hậu. Trên chân đế của tượng đài có khắc dòng chữ bằng tiếng Nga, trích câu nói nổi tiếng của Chủ tịch Hồ Chí Minh "Không có gì quý hơn độc lập, tự do", thể hiện tinh thần yêu nước và khát vọng tự do của dân tộc Việt Nam.

Tiếp đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng phu nhân và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã tới đặt hoa tại Đài tưởng niệm Liệt sĩ Vô danh, nằm trang nghiêm tại Vườn Alexander, bên bức tường phía Tây của Điện Kremlin. Đài tưởng niệm Liệt sĩ Vô danh là một trong những công trình tưởng niệm thiêng liêng nhất của nước Nga, được khánh thành vào ngày 8.5.1967, để tưởng nhớ những người lính Hồng quân đã hy sinh trong Chiến tranh Vệ quốc Vĩ đại (1941-1945). Đài tưởng niệm gồm một khối đá porphyry đỏ sẫm, trang trí bằng cành nguyệt quế và mũ sắt đặt trên lá cờ bằng đồng. Phía trước là ngôi sao năm cánh bằng đá labradorite, từ trung tâm phát ra Ngọn lửa Vĩnh cửu, tượng trưng cho ký ức bất diệt về những người đã ngã xuống. Dưới ngọn lửa là dòng chữ bằng đồng: Tên anh không ai biết, chiến công anh bất tử.

Từ năm 1997, theo sắc lệnh của Tổng thống Nga, nghi thức đổi gác của Trung đoàn Kremlin được tổ chức hằng giờ tại đây, thay cho vị trí cũ trước Lăng Lenin. Nghi lễ này trở thành biểu tượng trang nghiêm, thu hút đông đảo du khách và người dân đến tưởng niệm.

● Cũng trong chương trình thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga, sáng cùng ngày (giờ địa phương), tại thủ đô Moskva, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm hội kiến Chủ tịch Duma Quốc gia (Hạ viện) Quốc hội Liên bang Nga Vyacheslav Volodin.

P.V (tổng hợp)

Chuyển giao nguyên trạng Khu Liên hợp thể thao quốc gia về Bộ Quốc phòng quản lý

Chính phủ vừa ban hành Nghị quyết số 264/NQ-CP về việc chuyển giao Khu Liên hợp thể thao quốc gia. Cụ thể, Chính phủ quyết nghị đồng ý chuyển giao Khu Liên hợp thể thao quốc gia; trong đó, chuyển giao nguyên trạng Khu Liên hợp thể thao quốc gia về Bộ Quốc phòng quản lý và một phần diện tích đất nằm trong quy hoạch Khu Liên hợp thể thao quốc gia về UBND thành phố Hà Nội quản lý.

Việc quản lý, tổ chức hoạt động thể dục, thể thao, đất đai, tài sản, tài chính, nhân sự tại Khu Liên hợp thể thao quốc gia thực hiện theo quy định của pháp luật về thể dục, thể thao, đất đai, đầu tư, tài chính, tài sản công và pháp luật khác có liên quan; bảo đảm hiệu quả, không để xảy ra thất thoát, lãng phí, tiêu cực. Chính phủ giao Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp với Bộ Quốc phòng, UBND thành phố Hà Nội và các Bộ, ngành liên quan xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định về việc chuyển giao Khu Liên hợp thể thao quốc gia theo quy định tại Nghị quyết này và các quy định pháp luật khác có liên quan; hoàn thành trước ngày 15.9.2026; chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan thực hiện các thủ tục bàn giao theo quy định của pháp luật; tổ chức bàn giao đất đai về Bộ Quốc phòng, UBND thành phố Hà Nội theo phương án đã được phê duyệt; bàn giao nguyên trạng tổ chức bộ máy, nhân sự, tài sản, tài chính, tài liệu, các quyền, nghĩa vụ có liên quan, các hoạt động, nhiệm vụ, công việc và các dự án đầu tư công đã và đang thực hiện tại Khu Liên hợp thể thao quốc gia về Bộ Quốc phòng sau khi có quyết định của Thủ tướng Chính phủ.

Trong quá trình chuyển giao, Cục Thể dục thể thao Việt Nam (Bộ VHTTDL) tiếp tục thực hiện chức năng quản lý nhà nước trực tiếp đối với Khu Liên hợp thể thao quốc gia; Khu Liên hợp thể thao quốc gia tiếp tục thực hiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và sử dụng con dấu hiện nay cho tới khi Bộ Quốc phòng hoàn thành việc tiếp nhận, ban hành quyết định quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức theo mô hình quản lý mới. Khu Liên hợp thể thao quốc gia tiếp tục sử dụng kinh phí và triển khai nhiệm vụ theo kế hoạch ngân sách đã được phê duyệt (nếu có), trừ trường hợp có quyết định khác của cơ quan có thẩm quyền.

Ảnh: B.LÂM

Bộ Quốc phòng phối hợp với Bộ VHTTDL, UBND thành phố Hà Nội tổ chức tiếp nhận và quản lý Khu Liên hợp thể thao quốc gia theo phương án đã được phê duyệt và theo quy định của pháp luật; ban hành quyết định quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Khu Liên hợp thể thao quốc gia theo mô hình quản lý mới; bố trí ngân sách để bảo đảm kinh phí hoạt động của Khu Liên hợp thể thao quốc gia không bị gián đoạn từ thời điểm hoàn thành tiếp nhận bàn giao...

V.D

Sẽ ứng xử thế nào khi tiếp nhận các vòm đường sắt Phùng Hưng?

V.HÙNG - L.SƠN

Sau khi tiếp nhận vòm Phùng Hưng, thành phố Hà Nội dự kiến giao UBND phường Hoàn Kiếm quản lý phần vòm để khai thác, phát triển không gian văn hóa, thương mại, giải trí, ẩm thực..

Hệ thống vòm Phùng Hưng (Hà Nội) Ảnh: DŨNG TIẾN

Bộ trưởng Bộ Xây dựng Trần Hồng Minh vừa ký quyết định điều chuyển tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia vòm Phùng Hưng (Km1+399-Km2+215), thuộc tuyến đường sắt Hà Nội - Đồng Đăng về UBND thành phố Hà Nội quản lý. Cụ thể, vòm Phùng Hưng gồm 127 vòm dẫn thuộc đoạn đường sắt từ ga Hà Nội đến ga Gia Lâm trên tuyến Hà Nội - Đồng Đăng, bao gồm kết cấu các vòm dẫn, không gian bên trong vòm và hành lang an toàn giao thông đường sắt.

Phạm vi tài sản điều chuyển không bao gồm phần kết cấu hạ tầng đường sắt phía trên đỉnh 127 vòm, gồm kiến trúc tầng trên đường sắt, nền đường sắt, hệ thống thông tin tín hiệu đường sắt; đồng thời không bao gồm 4 cầu đường sắt là cầu Cửa Đông tại Km1+339, cầu Lê Văn Linh tại Km1+640, cầu Hàng Cót tại Km1+825 và cầu Hàng Giấy tại Km1+939. Theo hồ sơ của Tập đoàn Đường sắt Quốc gia Việt Nam, 127 vòm dẫn được chia thành 4 đoạn. Đoạn thứ nhất gồm 48 vòm, từ vòm số 02 đến số 49; đoạn thứ hai gồm 26 vòm, từ số 51 đến số 76; đoạn thứ ba gồm 16 vòm, từ số 78 đến số 93; đoạn thứ tư gồm 37 vòm, từ số 95 đến số 131.

Vòm Phùng Hưng có chiều dài tài sản 0,635km, nguyên giá 7,35 tỉ đồng và hiện còn sử dụng được. Sau khi tiếp nhận, UBND thành phố Hà Nội có trách nhiệm tổ chức quản lý, khai thác, bảo trì tài sản, bảo đảm an toàn kết cấu hạ tầng đường sắt, duy trì hoạt động giao thông đường sắt ổn định, thông suốt, an toàn; không làm đứt gãy chuỗi vận tải đường sắt quốc gia. Trước đó, Bộ Xây dựng và thành phố Hà Nội đã thống nhất chủ trương chuyển giao tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia từ mặt ray trở xuống đoạn ga Hà Nội - ga Gia Lâm, bao gồm cả cầu Long Biên để Hà Nội triển khai cải tạo, chỉnh trang, tái thiết đô thị gắn với bảo tồn và phát huy giá trị không gian lịch sử, văn hóa khu vực trung tâm Thủ đô.

Sau khi tiếp nhận vòm Phùng Hưng, thành phố Hà Nội dự kiến giao UBND phường Hoàn Kiếm quản lý phần vòm để khai thác, phát triển không gian văn hóa, thương mại, giải trí, ẩm thực; Sở Xây dựng quản lý phần kết cấu đường sắt theo quy định của pháp luật. Để triển khai cải tạo, chỉnh trang các vòm cầu này, tần suất chạy tàu khách, tàu du lịch trên đoạn ga Hà Nội - ga Gia Lâm sẽ được giảm; các đoàn tàu sẽ dừng tại ga Gia Lâm. Thành phố dự kiến bổ sung điểm trung chuyển xe buýt tại khu vực Nhà máy Xe lửa Gia Lâm để kết nối hành khách giữa ga Gia Lâm và khu vực trung tâm. Đối với tàu hàng, phương án được thống nhất là dừng chạy trên đoạn Hà Nội - Long Biên - Gia Lâm. Các tàu hàng từ phía Nam lên phía Bắc và ngược lại sẽ được tổ chức chạy vòng theo tuyến đường sắt phía Tây hiện hữu Bắc Hồng - Văn Điển.

Để bảo đảm điều kiện thực hiện phương án tổ chức chạy tàu mới, Bộ Xây dựng đề nghị Hà Nội triển khai một loạt công việc, gồm xóa các lối đi tự mở và xây dựng đường gom; giải phóng mặt bằng, bố trí quỹ đất tạm thời và mở rộng bãi hàng ga Hà Đông; xây dựng điểm trung chuyển hành khách tại Gia Lâm; tổ chức trung chuyển miễn phí hành khách từ ga Gia Lâm đến ga Hà Nội và ngược lại. Sở Xây dựng Hà Nội đề xuất triển khai theo hình thức dự án khẩn cấp đối với hai nhiệm vụ gồm xây dựng đường gom, đóng các lối đi tự mở trên tuyến vành đai phía Tây hiện hữu Bắc Hồng - Văn Điển và xây dựng bãi đón, tiễn hành khách trung chuyển tại Gia Lâm. Tổng chi phí thực hiện hai nhiệm vụ tạm tính khoảng 61,6 tỉ đồng.

Đối với việc trung chuyển miễn phí hành khách từ ga Gia Lâm đến ga Hà Nội, kinh phí dự kiến khoảng 9,8 tỉ đồng/năm, Sở Xây dựng Hà Nội đề xuất thành phố bố trí nguồn vốn để triển khai, đồng thời tiếp tục rà soát khả năng huy động nguồn vốn xã hội hóa. Trước đó, Tập đoàn Đường sắt Quốc gia Việt Nam đã đề nghị việc triển khai các dự án đường sắt trên địa bàn Hà Nội phải bảo đảm không làm đứt gãy chuỗi vận tải đường sắt quốc gia. Tập đoàn đề nghị chỉ bàn giao tuyến đường sắt hiện có Ngọc Hồi - Yên Viên sau khi hoàn thành đầu tư các tuyến đường sắt thay thế, nhằm tránh làm đứt gãy chuỗi vận tải đường sắt quốc gia, đồng thời hạn chế ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, đời sống người lao động và người dân.

Trao đổi với *Văn Hóa*, PGS.TS Bùi Hoài Sơn cho rằng, việc Hà Nội đặt vấn đề cải tạo toàn bộ vòm cầu đá là một chủ trương rất đáng trân trọng. Bởi phía sau những mái vòm tưởng như chỉ là một bộ phận kỹ thuật của tuyến đường sắt cũ là cả một lớp ký ức đô thị. Đó là ký ức về lịch sử đường sắt, về cầu Long Biên, chợ Đồng Xuân, phố Phùng Hưng, khu phố cổ và đời sống của nhiều thế hệ người Hà Nội. "Nếu nhìn đúng giá trị ấy, chúng ta sẽ thấy đây không phải là câu chuyện cải tạo một công trình cũ, mà là cơ hội để Hà Nội tái sinh một di sản đô thị bằng tinh thần sáng tạo của thời đại mới", PGS. TS Bùi Hoài Sơn nhấn mạnh. ■

Hỗ trợ Lai Châu xây khu tái định cư tập trung cho các hộ dân xã Mường Than

Phó Thủ tướng Nguyễn Văn Thắng vừa ký Quyết định số 1742/QĐ-TTg ngày 8.9 của Thủ tướng Chính phủ về việc hỗ trợ cho tỉnh Lai Châu thực hiện dự án xây dựng khu tái định cư tập trung cho các hộ dân trên địa bàn xã Mường Than.

Cụ thể, Thủ tướng Chính phủ quyết định hỗ trợ 100 tỉ đồng từ nguồn dự phòng ngân sách Trung ương năm 2026 cho tỉnh Lai Châu để thực hiện dự án xây dựng khu tái định cư tập trung cho các hộ dân trên địa bàn xã Mường Than. UBND tỉnh Lai Châu có trách nhiệm cân đối, bố trí nguồn lực của địa phương và các nguồn tài chính hợp pháp khác, cùng với số kinh phí được ngân sách hỗ trợ để triển khai thực hiện dự án, di dời khẩn cấp các hộ dân trên địa bàn xã Mường Than ra khỏi vùng nguy hiểm, việc di dời dân cư phải gắn với đảm bảo sản xuất, sinh kế bền vững cho người dân, tuyệt đối không để người dân quay lại vùng sạt lở.

Đồng thời, quản lý, sử dụng số kinh phí bổ sung nêu trên bảo đảm công khai, minh bạch, đúng mục đích sử dụng, đúng đối tượng, đúng quy định của pháp luật về đầu tư công, pháp luật về ngân sách nhà nước và các quy định pháp luật khác có liên quan, không để thất thoát, tiêu cực; đồng thời báo cáo kết quả sử dụng về Bộ Tài chính, Bộ Nông nghiệp và Môi trường và các cơ quan liên quan để tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

Bộ Tài chính và UBND tỉnh Lai Châu chịu trách nhiệm về việc xác định số kinh phí bổ sung, các nội dung, số liệu báo cáo và đề xuất, kiến nghị, đảm bảo theo đúng quy định của pháp luật. Bộ Nông nghiệp và Môi trường chủ trì, phối hợp với Bộ Tài chính và các cơ quan liên quan tổ chức kiểm tra, giám sát, hướng dẫn tỉnh Lai Châu tổ chức thực hiện dự án; trường hợp phát hiện phân bổ, sử dụng vốn không đúng phạm vi, đối tượng, quy định của pháp luật, báo cáo cấp có thẩm quyền thu hồi về ngân sách trung ương và xử lý theo quy định.

Trước đó, trận lũ quét xảy ra vào ngày 17.7.2026 tại xã Mường Than đã làm 17 người thương vong; hàng trăm ha lúa, hoa màu, đàn vật nuôi, tài sản khác của người dân bị cuốn trôi, vùi lấp; nhiều cơ sở vật chất, hạ tầng giao thông, điện nước bị hư hỏng nghiêm trọng, khoảng 200 hộ dân bị ảnh hưởng, trong đó 24 hộ mất hoàn toàn nhà ở, 20 hộ có nhà hư hỏng không thể khắc phục và hàng trăm hộ nằm trong vùng nguy hiểm phải di dời.

T.SƯƠNG

Hủy nổ an toàn quả bom nặng khoảng 200kg được phát hiện ở sông Đà

Ngày 8.9, tại thao trường diễn tập của Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Phú Thọ (phường Tân Hòa), các đơn vị chức năng thuộc Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương tổ chức di chuyển và hủy nổ an toàn quả bom được người dân phát hiện dưới lòng sông Đà, thuộc địa bàn xã Thịnh Minh (Phú Thọ).

Theo báo cáo của Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Phú Thọ, ngày 31.8, khi mực nước sông Đà xuống thấp, người dân phát hiện một quả bom nằm dưới lớp bùn đất tại khu vực lòng sông thuộc thôn Tân Thịnh, xã Thịnh Minh (Phú Thọ). Quả bom còn nguyên dạng, nguyên ngòi nổ, nằm cách khu dân cư khoảng 300m. Ngay sau khi phát hiện, người dân đã thông báo cho lực lượng chức năng địa phương. Qua đó, UBND xã Thịnh Minh chỉ đạo Ban Chỉ huy Quân sự xã phối hợp với Công an xã tổ chức khoanh vùng, chăng dây, cắm biển cảnh báo và bố trí lực lượng canh gác, không để người dân, phương tiện tiếp cận khu vực có bom.

Đồng thời, địa phương báo cáo UBND tỉnh Phú Thọ và các cơ quan chức năng tiến hành khảo sát, đánh giá tình hình, xây dựng phương án xử lý, di chuyển và hủy nổ. Qua kiểm tra, lực lượng chức năng xác định quả bom là loại bom hàng không công phá đa dụng GP 250LP, do không quân Mỹ sử dụng trong chiến tranh tại Việt Nam. Quả bom dài khoảng 120cm, đường kính 27cm, trọng lượng khoảng 200kg, bên trong chứa lượng lớn thuốc nổ mạnh, có sức công phá trên diện rộng khi phát nổ.

Lực lượng chức năng đã di chuyển quả bom bằng đường thủy từ vị trí phát hiện trên sông Đà đến khu vực tập kết. Sau đó, quả bom được vận chuyển bằng ô tô quân sự chuyên dụng đến địa điểm hủy nổ theo phương án được phê duyệt. Với sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng chức năng và chính quyền địa phương, toàn bộ quá trình từ khoanh vùng, cảnh giới, di chuyển, vận chuyển đến hủy nổ được thực hiện nghiêm ngặt, đúng quy trình kỹ thuật. Quả bom đã được hủy nổ an toàn, không gây thiệt hại về người và phương tiện, góp phần bảo đảm an toàn cho nhân dân và các hoạt động trên địa bàn.

P.V

THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN VĂN HÓA VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TẠI TP.HCM:

"Văn hóa không đi sau để trang trí cho phát triển"

● **THÙY TRANG**

TP.HCM đang đứng trước yêu cầu mới trong phát triển văn hóa. Không gian đô thị mở rộng, nguồn tài nguyên văn hóa ngày càng đa dạng, nhưng đầu tư, cơ chế khai thác và năng lực quản trị vẫn chưa theo kịp. Bài toán đặt ra là làm thế nào để những nguồn lực văn hóa hiện có thực sự trở thành động lực phát triển?

Đây là nội dung được nhiều đại biểu trao đổi tại hội thảo khoa học "Phát triển văn hóa Việt Nam theo tinh thần Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị: Thực tiễn và những vấn đề đặt ra tại TP.HCM", do Ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM phối hợp Học viện Cán bộ TP.HCM vừa tổ chức.

Chương trình nghệ thuật tại Lễ kỷ niệm 50 năm Ngày thành phố Sài Gòn - Gia Định vinh dự mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh

Tiềm năng lớn nhưng chưa được khai thác tương xứng

Theo ông Trần Thanh Vương, Trưởng phòng Xây dựng nếp sống văn hóa và Gia đình (Sở VHTT TP.HCM), Nghị quyết số 80 của Bộ Chính trị đánh dấu bước phát triển mới trong tư duy về văn hóa, xác định phát triển văn hóa, con người là nền tảng, nguồn lực nội sinh quan trọng và động lực to lớn, trụ cột, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước. Vì thế, sự chuyển biến về nhận thức đòi hỏi đổi mới về thể chế, chính sách và phương thức quản trị. Sau khi TP.HCM mở rộng không gian phát triển, văn hóa được tiếp cận ngày càng rõ hơn như một nguồn lực thông qua các chương trình phát triển công nghiệp văn hóa, đổi mới sáng tạo và xây dựng hệ sinh thái văn hóa đô thị. Tuy nhiên, giữa tiềm năng và kết quả vẫn còn khoảng cách.

TP.HCM hiện có 321 di tích được xếp hạng, trong đó có 4 di tích quốc gia đặc biệt và 99 di tích quốc gia; hệ thống bảo tàng đón khoảng 4,5 triệu lượt khách mỗi năm; hệ thống rạp chiếu phim chiếm trên 40% thị phần điện ảnh cả nước và duy trì khoảng 8-10 nhà hát chuyên ngành. Nhiều công trình tiếp tục được đầu tư, song không ít nhà hát, rạp hát công lập đã xuống cấp, trang thiết bị lạc hậu. Thành phố cũng thiếu tổ hợp phim trường đạt chuẩn quốc tế,… "Đối với thiết chế văn hóa cấp cơ sở, những hạn chế càng rõ hơn. Tính đến ngày 4.5.2026, còn 23/168 đơn vị chưa có trụ sở hoạt động ổn định; nhiều cơ sở thiếu trang thiết bị, mỗi trung tâm chỉ có 2-4 nhân sự trực tiếp phụ trách văn hóa, thể thao. Thực trạng này khiến không ít hoạt động văn hóa cơ sở diễn ra theo tính thời vụ, chưa hình thành được những chương trình có chiều sâu. Cơ chế tài chính cũng là một trở ngại khi nhiều đơn vị phụ thuộc hoàn toàn vào ngân sách thường xuyên, thiếu điều kiện tạo nguồn thu để tái đầu tư", ông Vương cho biết.

Bà Phạm Phương Thảo, nguyên Phó Bí thư Thành ủy TP.HCM cho rằng, thành phố cần tập trung xây dựng các công trình văn hóa trọng điểm tương xứng với quy mô và vị thế của đô thị. "Một đô thị lớn như TP.HCM mà hệ thống thiết chế văn hóa còn ít ỏi, chưa tương xứng thì cần phải tập trung đầu tư mạnh hơn", bà nói. Theo bà Phạm Phương Thảo, thành phố cần có những công trình tương xứng cho các loại hình sân khấu, biểu diễn, điện ảnh, bảo tàng, thư viện và đặc biệt là không gian dành cho trẻ em. Bà cũng đề nghị, dù mô hình quản lý có thay đổi, các công trình phục vụ hoạt động văn hóa vẫn cần được giữ tên gọi và bản sắc văn hóa. Bên cạnh đầu tư thiết chế, bà Thảo cũng đề xuất xây dựng hệ sinh thái văn hóa rộng khắp từ phường, xã đến doanh nghiệp, trường học và cộng đồng dân cư; đồng thời quan tâm đào tạo, phát triển nguồn nhân lực văn hóa, phát huy vai trò của các cơ sở đào tạo chuyên ngành trên địa bàn.

Bà Hồng Kim Ngọc, Trưởng phòng Văn hóa - Văn nghệ (Ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM) cho rằng, sau hợp nhất với Bình Dương và Bà Rịa - Vũng Tàu, thành phố trở thành một siêu đô thị với không gian văn hóa rộng lớn, đồng thời đặt ra nhiều thách thức trong bảo tồn bản sắc và nâng cao năng lực quản lý văn hóa. Theo bà, năm vấn đề đặt ra là: Đầu tư thiết chế và phát triển văn hóa chưa tương xứng với quy mô đô thị; khoảng cách thụ hưởng văn hóa giữa trung tâm, ngoại thành và các khu công nghiệp còn lớn; nguy cơ hòa tan, lệch lạc thị hiếu trên không gian số; cơ chế phát triển công nghiệp văn hóa chưa tạo đột phá; doanh nghiệp và lực lượng sáng tạo còn khó tiếp cận vốn, đất đai, bảo hộ sở hữu trí tuệ; nguồn nhân lực quản lý văn hóa chưa đáp ứng yêu cầu mới.

"Đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa của thành phố và cơ sở hiện nay đang đứng trước một đòi hỏi quá lớn: Vừa phải vững vàng về chính trị, am tường về truyền thống, lại vừa phải thành thạo về công nghệ và có tư duy kinh tế thị trường. Chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa ở cơ sở chưa được quan tâm đúng mức, một số nơi còn bố trí kiêm nhiệm hoặc hạn chế về chuyên môn nghiệp vụ", bà Ngọc nhấn mạnh.

Văn hóa phải định hướng phát triển

TS Trịnh Đăng Khoa (Trường ĐH Văn hóa TP.HCM) cho rằng, giáo dục văn hóa, nghệ thuật trong trường học tại TP.HCM vẫn còn nhiều hạn chế. Giáo dục nghệ thuật chưa được coi trọng đúng mức; nội dung và phương pháp dạy học chậm đổi mới, thiếu các hoạt động trải nghiệm, sáng tạo. Việc kết nối giữa nhà trường với các đơn vị, thiết chế văn hóa, nghệ thuật chưa thường xuyên, trong khi học sinh ngày càng tiếp cận văn hóa qua môi trường số.

> *"Văn hóa không đi sau để trang trí cho phát triển, cũng không chỉ đi cùng mà phải đi trước ở những nơi cần định hướng và đi sâu vào bên trong quá trình phát triển."*
> **(TS PHẠM NGỌC LỢI, Phó Giám đốc Học viện Cán bộ TP.HCM)**

TS Khoa cho rằng điểm nghẽn không nằm ở việc thiếu điều kiện, mà là "chưa chuyển đổi tương xứng về nhận thức và phương thức tổ chức". Giáo dục nghệ thuật cần được nhìn nhận rộng hơn, không chỉ là một môn học mà là phương thức góp phần phát triển con người toàn diện. TS Phạm Ngọc Lợi, Phó Giám đốc Học viện Cán bộ TP.HCM nhấn mạnh yêu cầu đưa văn hóa từ nhận thức trở thành một phương thức phát triển. "Chúng ta không thể tiếp tục xem văn hóa chủ yếu là lĩnh vực cần đầu tư, hỗ trợ và quản lý mà văn hóa đã được nhìn nhận như một nguồn lực có khả năng tạo ra giá trị, một yếu tố cấu thành năng lực cạnh tranh và một phương thức kiến tạo chất lượng phát triển thành phố. Và thành phố phát triển đến đâu thì văn hóa hiện diện đến đó. Kinh tế càng phát triển thì yêu cầu về văn hóa sẽ càng cao, đó không chỉ là yêu cầu về nhận thức mà phải trở thành một nguyên tắc trong quản trị và phát triển thành phố", ông nhấn mạnh.

Theo TS Phạm Ngọc Lợi, thước đo cao nhất của phát triển văn hóa là người dân có được tiếp cận văn hóa thuận lợi hay không; trẻ em có được lớn lên trong môi trường văn hóa lành mạnh hay không; người trẻ có cơ hội sáng tạo, phát triển tài năng hay không. Và quan trọng nhất là mỗi người dân có cảm nhận thành phố này là nơi đáng sống, đáng tự hào và đáng cống hiến hay không? Bởi vậy xây dựng văn hóa cũng chính là xây dựng con người và xây dựng tương lai là thành phố chúng ta… TP.HCM đang có một không gian phát triển mới và một nguồn tài nguyên văn hóa lớn hơn. Nhưng tiềm năng không tự trở thành sức mạnh nếu thiếu cơ chế phù hợp. Điều thành phố cần là một hệ sinh thái, trong đó Nhà nước tạo cơ chế, doanh nghiệp tham gia đầu tư, giới sáng tạo tạo ra giá trị và người dân vừa là chủ thể, vừa là người thụ hưởng. Phát triển văn hóa, suy cho cùng, không phải là phần việc đi sau phát triển kinh tế. Một đô thị càng phát triển, yêu cầu về văn hóa càng cao. Nếu kinh tế tạo ra của cải vật chất thì văn hóa góp phần tạo nên bản sắc, chất lượng sống và sức bền của sự phát triển.

"Văn hóa không đi sau để trang trí cho phát triển, cũng không chỉ đi cùng, mà phải đi trước ở những nơi cần định hướng và đi sâu vào bên trong quá trình phát triển", TS Phạm Ngọc Lợi nhấn mạnh. ■

Vietnam
Vẻ đẹp bất tận

NGHỊ QUYẾT SỐ 26 - TẦM NHÌN MỚI CHO DU LỊCH VIỆT NAM

Kỳ 2:

LẤY VĂN HÓA LÀM NỀN TẢNG CỐT LÕI

● **NGUYỄN ANH - LÊ KHÁNH**

Nghị quyết số 26-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển du lịch Việt Nam trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong kỷ nguyên mới đặt ra một yêu cầu lớn đối với ngành Du lịch: Không chỉ tăng quy mô mà phải nâng cao chất lượng tăng trưởng, tạo thêm giá trị và sức lan tỏa cho nền kinh tế.

Nghị quyết số 26 lấy văn hoá làm nền tảng cốt lõi, bản sắc và chất lượng trải nghiệm làm lợi thế cạnh tranh

Ảnh: ĐỖ HƯƠNG

Chuyển từ "đông khách" sang "nhiều giá trị"

Một trong những điểm quan trọng của Nghị quyết số 26 là yêu cầu tái cơ cấu ngành Du lịch, chuyển đổi mô hình tăng trưởng và phương thức quản trị từ "số lượng" sang "chất lượng", nâng cao giá trị gia tăng cho nền kinh tế. Đây là thay đổi đáng kể đối với một ngành lâu nay thường được nhìn nhận trước hết qua lượng khách và tổng thu.

Nghị quyết đưa ra mục tiêu đến năm 2030, Việt Nam phấn đấu đón 45-50 triệu lượt khách quốc tế, phục vụ 160 triệu lượt khách nội địa, tổng thu từ khách du lịch đạt 80-90 tỉ USD; đóng góp trực tiếp của du lịch vào GDP đạt 10-12%. Đến năm 2045, du lịch Việt Nam phát triển hiện đại, bền vững, khẳng định vai trò động lực của nền kinh tế, đóng góp trực tiếp 14-15% GDP, thuộc nhóm 30 quốc gia có năng lực cạnh tranh du lịch hàng đầu thế giới và phấn đấu đón 70 triệu lượt khách quốc tế.

Những con số này cho thấy quy mô thị trường vẫn là một mục tiêu quan trọng. Song phía sau đó là yêu cầu về chất lượng tăng trưởng. Thị trường khách cần hướng tới những nhóm có khả năng chi tiêu cao, lưu trú dài ngày; sản phẩm du lịch phải đủ sức kéo dài thời gian trải nghiệm và mở rộng không gian chi tiêu. Một điểm đến có thể đón rất đông khách nhưng chưa chắc tạo ra doanh thu tương xứng nếu phần lớn du khách lưu trú ngắn ngày, chi tiêu hạn chế và sử dụng ít dịch vụ. Ngược lại, một thị trường có lượng khách vừa phải nhưng sản phẩm đa dạng, dịch vụ chất lượng cao, trải nghiệm phong phú lại có thể tạo ra giá trị lớn hơn.

TS. Phạm Hà, Nhà sáng lập kiêm CEO LuxGroup, Phó chủ tịch Liên chi hội Du lịch Xanh Việt Nam cho rằng: "Với định hướng của Nghị quyết số 26, chúng ta cần có tư duy phát triển mới: Từ đếm lượt khách sang đo giá trị trên mỗi du khách, từ khai thác tài nguyên sang kiến tạo trải nghiệm, từ quản lý ngành sang quản trị hệ sinh thái, từ cạnh tranh bằng giá thấp sang cạnh tranh bằng bản sắc và chất lượng, từ tăng trưởng làm tiêu hao tài nguyên sang tăng trưởng tái tạo tài nguyên. Tôi đề xuất xây dựng một bộ chỉ số mới về: Mức chi tiêu bình quân, thời gian lưu trú, tỷ lệ quay lại, giá trị giữ lại trong cộng đồng, năng suất lao động, phát thải trên một đồng doanh thu và mức độ hài lòng của người dân tại điểm đến. Nếu tiếp tục đo thành công chủ yếu bằng số lượng, chúng ta sẽ chỉ nhận được số lượng. Nếu đo bằng giá trị, chất lượng và hạnh phúc, toàn ngành sẽ thay đổi cách đầu tư".

Văn hóa trở thành lợi thế cạnh tranh

Sau gần 10 năm thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/TW, du lịch đã khẳng định vai trò quan trọng trong nền kinh tế. Tuy nhiên, Nghị quyết số 26 cũng thẳng thắn nhìn nhận những hạn chế khiến du lịch phát triển chưa thực sự bền vững, chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế; sản phẩm còn thiếu chiều sâu, sức sáng tạo và giá trị gia tăng. Trong bối cảnh ấy, việc Nghị quyết số 26 xác định "văn hóa làm nền tảng cốt lõi, bản sắc và chất lượng trải nghiệm làm lợi thế cạnh tranh" mang một ý nghĩa đặc biệt.

Việt Nam có hệ thống di sản phong phú, lịch sử lâu đời, văn hóa đa dạng của 54 dân tộc, ẩm thực đặc sắc, nhiều lễ hội, làng nghề và những không gian sinh hoạt cộng đồng giàu bản sắc. Nhưng tài nguyên tự thân chưa tạo nên một sản phẩm có sức cạnh tranh. Tài nguyên cần được kể bằng những câu chuyện hấp dẫn, tổ chức thành những trải nghiệm đủ sâu và chuyển hóa thành sản phẩm có khả năng chinh phục thị trường.

Một di sản có thể thu hút khách tham quan trong vài giờ. Nếu được kết nối với nghệ thuật biểu diễn, ẩm thực, thủ công, đời sống cộng đồng, lưu trú và câu chuyện về vùng đất, thời gian lưu lại của du khách có thể được kéo dài. Một lễ hội có thể chỉ diễn ra vài ngày trong năm. Nhưng nếu được nghiên cứu, tổ chức và phát triển thành chuỗi sản phẩm văn hóa, ẩm thực, trình diễn nghệ thuật và trải nghiệm cộng đồng, sức sống của lễ hội có thể được mở rộng ra cả năm.

Giá trị của văn hóa trong du lịch không phải là đưa văn hóa vào tour, tuyến, quan trọng hơn là tạo ra những sản phẩm khiến du khách muốn đến, muốn ở lại, muốn trải nghiệm và muốn quay trở lại. Theo ông Phạm Hà, trong một thế giới mà những tiện nghi cao cấp ngày càng giống nhau, văn hóa là lợi thế khó sao chép nhất. Khách quốc tế không vượt hàng nghìn cây số đến Việt Nam để tìm một phiên bản của châu Âu. Họ đến để gặp Việt Nam.

Ông cho rằng văn hóa không thể chỉ là lớp trang trí đặt lên một sản phẩm đã hoàn thành mà phải hiện diện từ kiến trúc, không gian, âm thanh, ẩm thực, nghệ thuật, câu chuyện đến phong cách phục vụ. Khai thác văn hóa cũng phải gắn với quyền lợi của chính những chủ thể văn hóa. Nghệ nhân, nghệ sĩ và cộng đồng cần được ghi nhận, trả công và tham gia vào quá trình thiết kế trải nghiệm. "Tôi cho rằng cần nghiên cứu cơ chế "bản quyền văn hóa" hoặc quỹ tái đầu tư di sản từ doanh thu du lịch. Bảo tồn tốt nhất không phải đóng khung di sản. Đó là giúp di sản tiếp tục sống, tạo ra sinh kế và được trao truyền cho thế hệ sau mà không mất đi tính nguyên bản", ông Phạm Hà nhấn mạnh.

Cùng với đó, Nghị quyết số 26 xác định phát triển du lịch gắn với công nghiệp văn hóa, công nghiệp sáng tạo, mở rộng không gian tạo giá trị cho cả du lịch và văn hóa. Điện ảnh, âm nhạc, giải trí, thời trang, công nghệ số, sáng tạo, kinh tế di sản, kinh tế ban đêm… đều có thể trở thành những thành tố của sản phẩm du lịch mới. Khi văn hóa được kết nối với các ngành sáng tạo, điểm đến không chỉ bán cảnh quan mà còn bán câu chuyện, cảm xúc, trải nghiệm và bản sắc. Đây có thể là một trong những hướng đi quan trọng để du lịch Việt Nam tạo ra những sản phẩm có sức cạnh tranh riêng trên thị trường quốc tế.

Hình thành một hệ sinh thái kinh tế

Nghị quyết số 26 đặt du lịch trong một hệ sinh thái kinh tế rộng lớn, gắn với thương mại, dịch vụ, giao thông vận tải, công nghiệp văn hóa, công nghiệp sáng tạo, nông nghiệp, kinh tế số, kinh tế đêm và nhiều lĩnh vực khác. Một chuyến đi của du khách luôn tạo ra nhiều khoản chi tiêu ngoài tiền tour hay tiền phòng. Họ sử dụng máy bay, tàu hỏa, ô tô, ăn uống tại nhà hàng, mua sắm, tham dự các chương trình văn hóa, giải trí, sử dụng dịch vụ số, trải nghiệm nông nghiệp, làng nghề, tham quan bảo tàng, di tích, khu vui chơi.

Mỗi khoản chi là một mắt xích trong chuỗi giá trị. Khi các mắt xích được kết nối tốt, giá trị từ một chuyến đi sẽ không dừng lại ở doanh nghiệp trực tiếp phục vụ khách mà tiếp tục lan sang nhiều ngành, nhiều chủ thể khác. Người nông dân có thêm đầu ra cho sản phẩm. Nghệ nhân có thêm thị trường. Nghệ sĩ có thêm không gian biểu diễn. Doanh nghiệp vận tải, bán lẻ, công nghệ và dịch vụ cùng có cơ hội tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị du lịch.

Phát triển du lịch không còn là câu chuyện riêng của ngành Du lịch. Đó là quá trình huy động và kết nối nhiều nguồn lực của nền kinh tế. Từ góc nhìn này, kinh tế ban đêm, du lịch mua sắm, kinh tế ven sông, ven biển, các tổ hợp du lịch - giải trí - văn hóa - thể thao hay những mô hình kinh doanh trên nền tảng số sẽ mở rộng không gian trải nghiệm, kéo dài thời gian lưu trú và tăng khả năng giữ lại chi tiêu của du khách trong nền kinh tế Việt Nam.

Điểm đến cũng cần được nhìn như một chỉnh thể. Du khách không chỉ cần một khách sạn tốt hay một điểm tham quan đẹp. Họ cần giao thông thuận tiện, không gian công cộng, dịch vụ chất lượng, sản phẩm văn hóa, ẩm thực, mua sắm, giải trí, trải nghiệm bản địa và những dịch vụ số thuận tiện. Khi các yếu tố ấy được kết nối, giá trị của điểm đến sẽ vượt lên trên tổng giá trị của từng sản phẩm riêng lẻ.

Từ góc nhìn của một chuyên gia đồng thời là doanh nghiệp hoạt động trực tiếp trong lĩnh vực du lịch, ông Phạm Hà cho rằng Việt Nam cần tái định vị thương hiệu du lịch quốc gia: "Việt Nam xanh, giàu bản sắc và có trách nhiệm". Theo ông, cần trả lời một cách nhất quán câu hỏi: "Thế giới sẽ nhớ đến chúng ta vì điều gì?". Thương hiệu du lịch quốc gia không thể chỉ là logo và khẩu hiệu. Đó phải là lời hứa trải nghiệm được thể hiện từ thị thực, sân bay, giao thông, vệ sinh công cộng, cảnh quan, dịch vụ, văn hóa ứng xử đến cách chúng ta bảo vệ tài nguyên. ■

(Còn tiếp)

Mở "không gian" để OCOP bước vào hành trình du lịch

Bài, ảnh: KHÁNH CHI

Đà Nẵng hiện có 477 sản phẩm OCOP còn hiệu lực, cùng hệ sinh thái du lịch rộng lớn với nhiều kênh tiếp cận du khách. Tuy nhiên, khoảng cách giữa một sản phẩm được công nhận và một sản phẩm thực sự bước vào hành trình du lịch vẫn còn không ít "điểm nghẽn". Làm thế nào để OCOP không chỉ được trưng bày, quảng bá mà trở thành món quà, trải nghiệm và một phần trong chuỗi cung ứng du lịch đang đặt ra yêu cầu về một cách kết nối thực chất hơn?

Du khách tham quan Trung tâm OCOP tại Khu phố cổ Hội An

Những "điểm nghẽn" cần tháo gỡ

Trong 477 sản phẩm OCOP còn hiệu lực có 4 sản phẩm 5 sao, 80 sản phẩm 4 sao và 393 sản phẩm 3 sao. Cơ cấu sản phẩm khá đa dạng, thành phố cũng đã hình thành 28 điểm giới thiệu và bán sản phẩm OCOP tại nhiều địa bàn, với quy mô và phương thức hoạt động khác nhau. Đây cũng là nguồn lực quan trọng để tạo thêm sản phẩm, trải nghiệm và giá trị gia tăng cho ngành Du lịch.

Những con số này cho thấy nguồn cung đã hình thành tương đối phong phú. Vấn đề đặt ra là làm thế nào để sản phẩm OCOP không chỉ được công nhận, trưng bày và quảng bá, mà thực sự trở thành một phần của hành trình du lịch, được doanh nghiệp lựa chọn, được du khách sử dụng và mua sắm, được tiêu thụ thường xuyên và tạo ra thu nhập bền vững cho chủ thể.

Từ thực tiễn kết nối bước đầu, có thể thấy những rào cản trong việc đưa sản phẩm OCOP Đà Nẵng vào thị trường du lịch đến từ nhiều phía, không chỉ từ bản thân sản phẩm mà còn từ năng lực cung ứng, khả năng tiếp cận thị trường, hệ thống phân phối và mức độ liên kết giữa các bên trong chuỗi. Một số sản phẩm chưa hoàn toàn phù hợp với nhu cầu và hành vi mua sắm của du khách; nhận diện thương hiệu còn chưa mạnh; thiếu không gian trải nghiệm và mua sắm chuyên biệt. Trong khi đó, quy mô và năng lực cung ứng của một số chủ thể còn hạn chế, khả năng tiếp cận kênh phân phối hiện đại, chuyển đổi số và liên kết chuỗi chưa cao. Sự phối hợp giữa chủ thể OCOP, doanh nghiệp lữ hành, cơ sở lưu trú và cơ quan quảng bá du lịch cũng chưa thật sự chặt chẽ. Các chương trình kết nối còn mang tính sự kiện, thiếu chiến lược dài hạn.

Những "điểm nghẽn" này cho thấy nỗ lực của riêng chủ thể OCOP là chưa đủ. Để sản phẩm tham gia sâu hơn vào chuỗi cung ứng du lịch, cần sự đồng hành của Nhà nước và doanh nghiệp trong hoàn thiện sản phẩm, mở rộng thị trường, nâng cao năng lực cung ứng và duy trì đầu ra. Nói cách khác, vấn đề của thành phố hiện nay không phải là bắt đầu kết nối từ con số không, mà là từ những mô hình bước đầu đã có, làm thế nào để chuẩn hóa, nhân rộng và hình thành các mạng lưới cung ứng thường xuyên, có đơn hàng và doanh thu ổn định. Đó cũng là quá trình chuyển từ "kết nối để giới thiệu sản phẩm" sang "kết nối để hình thành thị trường và chuỗi cung ứng du lịch".

Tạo những "điểm chạm"

Mỗi sản phẩm OCOP đều chứa đựng nguyên liệu bản địa, tri thức dân gian, kỹ năng nghề và câu chuyện văn hóa của vùng đất. Đây chính là tài sản vô hình có thể góp phần tạo nên thương hiệu điểm đến.

Nhưng câu hỏi trọng tâm không chỉ là "có sản phẩm gì", mà là làm thế nào để sản phẩm trở thành một phần trong trải nghiệm của du khách. Khi một sản phẩm được đưa vào tour, được giới thiệu tại khách sạn, nhà hàng, sân bay hoặc trở thành một trải nghiệm tại làng nghề, giá trị của sản phẩm không còn dừng ở một món hàng. Nhà sản xuất tạo ra sản phẩm, doanh nghiệp du lịch tạo ra trải nghiệm, hệ thống phân phối đưa sản phẩm đến đúng "điểm chạm", còn du khách trở thành những "sứ giả" tiếp tục lan tỏa câu chuyện, văn hóa và hình ảnh Đà Nẵng.

Theo ông Văn Bá Sơn, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Đà Nẵng, gắn kết OCOP với du lịch phải được đặt trong khung phát triển bền vững, dựa trên bốn trụ cột căn bản: Giảm thiểu tác động môi trường qua việc sử dụng nguyên liệu và bao bì thân thiện; bảo tồn thiên nhiên và văn hóa bằng cách lồng ghép các giá trị bản địa vào sản phẩm và điểm đến; nâng cao chất lượng trải nghiệm thông qua việc thiết kế các hành trình tương tác, khám phá làng nghề và bảo đảm cộng đồng địa phương được tham gia, hưởng lợi công bằng, từ sản xuất, phân phối đến dịch vụ du lịch.

Từ góc nhìn chủ thể OCOP, bà Nguyễn Thị Kiều Anh, Giám đốc HTX Nông nghiệp Xanh Gò Nổi, thừa nhận một sản phẩm đạt OCOP chưa có nghĩa là đã phù hợp hoàn toàn với khách du lịch. Một khó khăn của HTX và doanh nghiệp nhỏ là tiếp cận khách sạn, resort, nhà hàng, điểm du lịch và doanh nghiệp lữ hành. Đồng thời mong muốn có các chương trình tăng cường kết nối với doanh nghiệp du lịch và đề xuất thử nghiệm chương trình "Mỗi tour một sản phẩm OCOP - Mỗi điểm đến một câu chuyện bản địa".

"Du khách thường quan tâm đến sản phẩm nhỏ gọn, đẹp, dễ mang theo, có câu chuyện, nguồn gốc rõ ràng và thể hiện được bản sắc địa phương. Vì vậy, cần chuyển từ tư duy có sản phẩm OCOP rồi tìm nơi bán sang hiểu nhu cầu của du khách để thiết kế sản phẩm phù hợp ngay từ đầu", bà Kiều Anh chia sẻ.

Ông Trần Nam Hưng, Phó Chủ tịch UBND thành phố Đà Nẵng, nhấn mạnh: "Quan điểm chỉ đạo xuyên suốt của thành phố là việc kết nối phải bảo đảm nguyên tắc hài hòa lợi ích, chia sẻ rủi ro giữa các bên. Doanh nghiệp du lịch có được nguồn sản phẩm đặc sắc, chất lượng và ổn định để nâng tầm dịch vụ. Chủ thể OCOP mở rộng được thị trường, nâng cao giá trị gia tăng và có đơn hàng bền vững. Chính quyền địa phương phát huy được giá trị văn hóa bản địa, thúc đẩy kinh tế nông thôn. Và quan trọng nhất, du khách phải có được những sản phẩm chất lượng, chứa đựng câu chuyện văn hóa độc đáo và mang về những trải nghiệm đáng nhớ về Đà Nẵng". ■

Lễ hội Văn hóa, Du lịch Mường Lò năm 2026

Lễ hội Văn hóa, Du lịch Mường Lò năm 2026 với chủ đề "Tinh hoa Xòe Thái - Sắc màu Tây Bắc" sẽ diễn ra từ ngày 25.9 đến 2.10. Đây là sự kiện văn hóa, du lịch quy mô cấp tỉnh, hướng tới kỷ niệm 5 năm Nghệ thuật Xòe Thái được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Điểm nhấn của chuỗi sự kiện là chương trình khai mạc diễn ra tối 26.9 tại Sân vận động phường Nghĩa Lộ. Chương trình tạo dựng không gian nghệ thuật mang đậm sắc màu Tây Bắc, trong đó có màn Đại xòe đoàn kết với sự tham gia của 2.026 người, thể hiện tinh thần gắn kết cộng đồng và sức sống của di sản. Dịp này, tỉnh Lào Cai sẽ biểu dương, tôn vinh các tập thể, cá nhân có nhiều đóng góp trong công tác gìn giữ và lan tỏa giá trị Nghệ thuật Xòe Thái.

Trong thời gian diễn ra lễ hội, nhiều hoạt động văn hóa, du lịch và trải nghiệm được tổ chức, mở đầu bằng lễ dâng hương tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh và viếng các Anh hùng liệt sĩ. Cùng với đó là không gian giới thiệu văn hóa, du lịch các dân tộc; triển lãm ảnh nghệ thuật về di sản Xòe Thái và vẻ đẹp miền Tây Bắc; Hội chợ Du lịch Tây Bắc năm 2026 gắn với quảng bá sản phẩm OCOP; chương trình diễu diễn đường phố với sự tham gia của các nghệ nhân, diễn viên quần chúng đến từ nhiều địa phương.

Không gian lễ hội còn được mở rộng với chuỗi hoạt động tại nhiều địa phương như: Festival trà Shan tuyết Lào Cai tại xã Văn Chấn; Giải Marathon "Mu Cang Chai Ultra Trail"; Lễ hội mừng cơm mới tại xã Púng Luông và hoạt động dù lượn "Bay trên mùa vàng" tại xã Tú Lệ. Qua đó, các giá trị văn hóa truyền thống được kết nối với hoạt động trải nghiệm, thể thao và du lịch, góp phần tạo nên chuỗi sự kiện đa dạng trong mùa lễ hội Mường Lò năm 2026.

Thông qua chuỗi hoạt động văn hóa, du lịch, thể thao và trải nghiệm, Lễ hội Văn hóa, Du lịch Mường Lò năm 2026 góp phần bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống, đồng thời quảng bá hình ảnh Mường Lò và các điểm đến của Lào Cai, tạo thêm sức hút đối với du khách trong nước và quốc tế.

MINH LÝ

VỀ DỰ ÁN LUẬT PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA:

Phải xác định thật rõ những chính sách mang tính đặc thù

Bài, ảnh: THU SÂM - XUÂN TRƯỜNG

Hôm qua 8.9, Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội và Bộ VHTTDL có buổi làm việc về dự án Luật Phát triển công nghiệp văn hóa. Dự cuộc họp có Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội Nguyễn Đắc Vinh; Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh.

Cùng dự cuộc họp có Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng; các Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội Đặng Xuân Phương, Tạ Văn Hạ; các Ủy viên Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội và lãnh đạo một số đơn vị liên quan của Bộ VHTTDL.

Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội và Bộ VHTTDL làm việc về dự án Luật Phát triển công nghiệp văn hóa

Xác lập địa vị pháp lý của công nghiệp văn hóa

Tại cuộc họp, thay mặt cơ quan soạn thảo, Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng báo cáo một số vấn đề về căn cứ, sự cần thiết ban hành Luật Phát triển công nghiệp văn hóa; mục tiêu, quan điểm và cấu trúc của dự thảo Luật; quá trình xây dựng và hoàn thiện dự thảo Luật; sáu nhóm chính sách trọng tâm và các cơ chế đặc thù trong dự thảo Luật…

Theo Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng, Việt Nam có nguồn tài nguyên văn hóa phong phú, lực lượng lao động trẻ, khả năng tiếp cận công nghệ nhanh, cộng đồng sáng tạo số lớn và khu vực tư nhân ngày càng tham gia sâu vào các hoạt động sáng tạo. Đây là điều kiện thuận lợi để phát triển điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn, trò chơi giải trí, thiết kế sáng tạo, quảng cáo, thủ công mỹ nghệ, du lịch văn hóa, xuất bản… và nội dung số. Tuy nhiên, nhiều điểm nghẽn chưa được xử lý đồng bộ, như: Hạ tầng dùng chung và không gian sáng tạo; tài sản trí tuệ khó định giá; đào tạo chưa gắn chặt với nhu cầu thị trường; doanh nghiệp nhỏ khó tiếp cận thị trường quốc tế; chính sách thu hút nhà đầu tư chiến lược và các đoàn sản xuất quốc tế chưa đủ cạnh tranh.

Đây là những vấn đề trực tiếp ảnh hưởng đến khả năng đóng góp vào tăng trưởng kinh tế 7% trở lên của các ngành công nghiệp văn hóa vào năm 2030. Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng cho biết, Luật Phát triển công nghiệp văn hóa hướng tới ba mục tiêu: Xác lập địa vị pháp lý của công nghiệp văn hóa như một ngành kinh tế tạo ra sản phẩm trên cơ sở kết hợp yếu tố văn hóa, sáng tạo, công nghệ và quyền sở hữu trí tuệ; kết nối chuỗi giá trị để thúc đẩy sản xuất, xuất khẩu, thu hút đầu tư và phát triển doanh nghiệp; thông qua sản phẩm và thị trường để quảng bá giá trị văn hóa và thương hiệu Việt Nam.

Đến nay, những vấn đề lớn của dự án Luật cơ bản đã được thống nhất. Tuy nhiên, do Luật Phát triển công nghiệp văn hóa liên quan đến nhiều lĩnh vực, trong khi một số chính sách và quy định pháp luật đã được ban hành, dự thảo cần làm rõ vai trò hỗ trợ, thúc đẩy phát triển công nghiệp văn hóa.

Nhìn vào Luật Phát triển Công nghiệp văn hóa là phải thấy được độ phủ của chính sách trong việc hỗ trợ phát triển công nghiệp văn hóa. Trong đó có những nội dung được dẫn chiếu từ các quy định hiện hành và những nội dung cần bổ sung mới.

(Bộ trưởng LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)

Về phạm vi, đối tượng và bố cục, Thứ trưởng cho biết, dự thảo Luật gồm 9 chương, 54 điều. Mặc dù dự án Luật được xây dựng theo trình tự, thủ tục rút gọn để kịp thời thể chế hóa chủ trương, chính sách của Đảng về phát triển văn hóa, cơ quan soạn thảo vẫn tổ chức lấy ý kiến các Bộ, ngành, địa phương, hội, hiệp hội, doanh nghiệp, chuyên gia và đối tượng chịu tác động; thực hiện thẩm định và các vòng tiếp thu, rà soát hồ sơ. Trên cơ sở ý kiến thẩm định và ý kiến Chính phủ, dự thảo tiếp tục được chỉnh lý, trong đó làm rõ các quy định về phạm vi điều chỉnh, tính chất "chuỗi giá trị" của công nghiệp văn hóa; xác định rõ nội hàm các chính sách về tài sản trí tuệ, chính sách tín dụng dựa trên tài sản trí tuệ, chính sách phát triển hạ tầng công nghiệp văn hóa, ưu đãi đối với tài sản trí tuệ gốc và sản phẩm công nghiệp văn hóa trọng điểm.

Đồng thời, dự thảo sửa đổi, bổ sung một số quy định trong các luật có liên quan để tháo gỡ các "điểm nghẽn" thể chế, bảo đảm chính sách về hỗ trợ, ưu đãi trong dự án Luật có đầy đủ căn cứ pháp lý và tính khả thi khi triển khai trên thực tiễn. Tại cuộc họp, các Ủy viên Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội và đại diện các đơn vị thuộc Bộ VHTTDL đã trao đổi, thảo luận, làm rõ nhiều nội dung liên quan đến dự thảo Luật Phát triển công nghiệp văn hóa. Các ý kiến cơ bản thống nhất về sự cần thiết ban hành Luật Phát triển công nghiệp văn hóa; đồng thời đánh giá cao nỗ lực của Bộ VHTTDL, cơ quan chủ trì soạn thảo trong việc khẩn trương xây dựng dự thảo Luật trong thời gian ngắn, với tinh thần nghiêm túc, công phu và bám sát quy trình xây dựng pháp luật.

Cần làm rõ đối tượng, rõ chính sách và rõ thẩm quyền

Phát biểu tại cuộc họp, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho rằng, công nghiệp văn hóa là lĩnh vực rộng, có sự giao thoa với nhiều lĩnh vực khác. Việc xây dựng Luật Phát triển Công nghiệp văn hóa là cần thiết, nhằm tạo cơ sở pháp lý để thực hiện các mục tiêu đã đề ra.

Theo Bộ trưởng, do đây là lĩnh vực mới và phức tạp, quá trình xây dựng Luật được thực hiện với tinh thần cầu thị, nghiêm túc và thận trọng. Mặc dù thời gian xây dựng Luật được rút ngắn nhưng quy trình vẫn được thực hiện đầy đủ các bước theo quy định (chỉ rút ngắn thời gian ở từng khâu). Bộ trưởng đánh giá, số lượng và phạm vi ý kiến đóng góp đối với dự án Luật rất rộng, cho thấy sự quan tâm cũng như tính cần thiết của việc xây dựng Luật Phát triển công nghiệp văn hóa. Quá trình xây dựng, tham vấn ý kiến được thực hiện công phu, với sự tham gia, đóng góp của các tiểu ban, các vụ và các Sở nhằm trao đổi, thống nhất các nội dung của dự thảo.

Đến nay, những vấn đề lớn của dự án Luật cơ bản đã được thống nhất, gồm tên gọi, phạm vi, mục tiêu của Luật và các lĩnh vực lớn của công nghiệp văn hóa. Tuy nhiên, Bộ trưởng lưu ý, do Luật Phát triển công nghiệp văn hóa liên quan đến nhiều lĩnh vực, trong khi một số chính sách và quy định pháp luật đã được ban hành, dự thảo cần làm rõ vai trò hỗ trợ, thúc đẩy phát triển công nghiệp văn hóa. "Nhìn vào Luật Phát triển Công nghiệp văn hóa là phải thấy được toàn diện độ phủ của chính sách trong việc hỗ trợ phát triển công nghiệp văn hóa. Trong đó, có những nội dung được dẫn chiếu từ các quy định hiện hành và những nội dung cần bổ sung mới", Bộ trưởng nhấn mạnh. Một yêu cầu được Bộ trưởng đặc biệt nhấn mạnh là phải xác định rõ những chính sách mang tính đặc thù của luật.

Các quy định mới không được trùng lặp với các luật khác, phải tránh tình trạng chồng chéo, mâu thuẫn giữa các quy định pháp luật.

Theo Bộ trưởng, việc thiết kế chính sách vừa là vấn đề về nội dung, vừa là vấn đề về kỹ thuật lập pháp. Vì vậy, các nội dung cần được nghiên cứu kỹ lưỡng để bảo đảm đáp ứng đầy đủ các yêu cầu đặt ra. Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh đề nghị quá trình hoàn thiện dự thảo luật phải thống nhất nguyên tắc tiếp thu nghiêm túc, đầy đủ các ý kiến góp ý. Đối với những nội dung có thể cụ thể hóa tốt hơn, cần xác định rõ hướng hoàn thiện. Về tổng thể, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh đồng tình với yêu cầu thiết kế dự thảo Luật theo hướng gọn, rõ, trực diện. Do công nghiệp văn hóa là lĩnh vực mới, việc giải thích các khái niệm là cần thiết đối với những nội dung phù hợp. Tuy nhiên, những nội dung không cần thiết, có thể làm phân tán trọng tâm hoặc dẫn đến cách hiểu sai thì nên được loại bỏ.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho rằng, việc xây dựng Luật cần được thực hiện kỹ lưỡng không chỉ nhằm bảo đảm chất lượng văn bản, mà còn tạo điều kiện để xã hội từng bước tiếp cận, hiểu đúng và rõ về công nghiệp văn hóa. Theo Bộ trưởng, hiện nay nhận thức của xã hội về công nghiệp văn hóa còn chưa đầy đủ, nếu luật được ban hành nhưng nhận thức chưa theo kịp thì việc đưa các quy định vào cuộc sống sẽ gặp khó khăn. Vì vậy, cần có một quá trình để tạo chuyển biến trong nhận thức của xã hội về công nghiệp văn hóa. Trong đó, cần hiểu đúng về công nghiệp văn hóa, từ đó xác định rõ vai trò tham gia của từng cấp, từng địa phương, doanh nghiệp, cơ quan quản lý nhà nước và các nhà hoạch định chính sách. Trong quá trình hoàn thiện dự thảo Luật, Bộ VHTTDL sẽ tích cực tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức và tạo điều kiện để các tổ chức, cá nhân tham gia góp ý. Khi đó, luật được ban hành có thể được nhìn nhận là thiết thực, có khả năng đóng góp cho xã hội, qua đó sớm đi vào cuộc sống.

Kết luận cuộc họp, Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội Nguyễn Đắc Vinh đề nghị, dự thảo Luật Phát triển công nghiệp văn hóa cần rõ đối tượng, rõ chính sách và rõ thẩm quyền. Dự thảo Luật cần nhận diện rõ từng vấn đề từ thực tiễn cuộc sống, thấy được những giá trị mà công nghiệp văn hóa tạo ra. Từ đó, điểm mấu chốt là Luật Phát triển công nghiệp văn hóa phải hướng tới thúc đẩy những giá trị đó, đồng thời giải quyết những vấn đề đang tồn tại. ■

ĐẠI DỰ ÁN TRÙNG TU, TU BỔ DI TÍCH THÀNH CỔ DIÊN KHÁNH (KHÁNH HÒA):

Có kịp hoàn thành trước mùa mưa bão đến?

● **Bài, ảnh: XUÂN HƯỚNG**

Dưới cái nắng oi ả của vùng đất ven sông Cái, đại công trường trùng tu di tích lịch sử quốc gia Thành cổ Diên Khánh vẫn diễn ra tích cực. Nhưng đằng sau khí thế thi công ấy đang xuất hiện nỗi lo: Mùa mưa bão đã cận kề trong khi công trình trị giá hơn 225,5 tỉ đồng vẫn đang trong tình trạng "trơ trọi", đối diện với nguy cơ sạt lở nghiêm trọng.

Thành cổ Diên Khánh được chúa Nguyễn Phúc Ánh khởi dựng từ năm 1793 theo kiến trúc quân sự Vauban độc đáo. Trải qua hơn 200 năm dạn dày sương gió, những bờ thành đất xưa vẫn sừng sững như một nhân chứng lịch sử. Để bảo tồn di sản văn hóa quan trọng này, tỉnh Khánh Hòa đã đầu tư đại dự án trùng tu, tôn tạo với tổng vốn sau điều chỉnh lên tới hơn 225,5 tỉ đồng, kỳ vọng hoàn thành trong năm 2026.

Nguy cơ sạt lở thành rất cao

Thế nhưng, có mặt tại công trường những ngày này, nhiều người khó giấu được sự lo lắng. Tuyến thành đất trần vừa được đắp cao lại, thành đất dốc nhưng hoàn toàn trần trụi, chưa một thảm cỏ nào được phủ xuống, cũng chẳng có một lớp lưới bảo vệ hay giải pháp gia cố tạm thời. Trong trường hợp này, chỉ cần một trận mưa lớn trút xuống, hàng ngàn khối đất đắp mới hoàn toàn có thể trôi tuột xuống lòng hộ thành hào vừa được nạo vét.

Nhiều người dân địa phương không khỏi lo ngại khi thấy từng chiếc xe cơ giới gầm rú, cán trực tiếp lên mặt thành đất cổ. Việc đưa máy móc hạng nặng tác động vào cốt thành không chỉ dấy lên nỗi lo làm biến dạng kết cấu nguyên bản mà còn vô tình đi ngược lại tinh thần văn bản số 728/DSVH-DT của Cục Di sản văn hóa (Bộ VHTTDL), địa điểm cần phải bảo vệ tối đa các yếu tố gốc. Đứng nhìn dải thành đất trơ trọi khi mùa mưa đang đến gần, ông Nguyễn Văn Tròn, một người dân địa phương, lắc đầu: "Thành đất đắp lên mà cứ để trần trụi thế này thì mưa xuống là trôi sạch. Bao nhiêu tiền của, công sức của Nhà nước rồi lại "đổ sông đổ bể" mất thôi".

Cùng chung sự lo ngại, anh Nguyễn Tấn Thành, một người dân địa phương khác cho biết không chỉ rủi ro sạt lở trong mùa mưa, mà hệ thống xử lý nước thải sinh hoạt tại đây vẫn chưa đạt chuẩn. Lượng nước thải đang âm thầm xả thẳng vào hệ thống hộ thành hào của di tích Thành cổ Diên Khánh, nguy cơ cao gây ô nhiễm nguồn nước và mất vệ sinh môi trường. Nói về việc đảm bảo cho tuyến thành đất, ông Nguyễn Thanh Hiến, Giám đốc Ban Quản lý dự án Phát triển tỉnh Khánh Hòa cho rằng, hạng mục hộ thành hào và tuyến thành đất đang được nhà thầu triển khai trồng cỏ theo khối lượng được duyệt trong hồ sơ thiết kế nhằm tạo vẻ đẹp mỹ quan và giữ liên kết mái taluy thành đất tránh sạt lở. Tuy nhiên trên thực tế ghi nhận vào chiều 7.9 vừa qua, hầu như các tuyến thành đất đất đá còn ngổn ngang chưa được trồng phủ cỏ để giữ đất và mưa lớn có nguy cơ sạt lở là rất cao.

Tuyến thành đất không được bảo vệ có nguy cơ cao sạt lở cao trong mùa mưa

Vẫn còn nghẽn vì... "mặt bằng"

Nhìn vào con số báo cáo, dự án đã hoàn thành di dời hạ tầng gồm cổng tường rào trường Trung học cơ sở Phan Chu Trinh; Tháo dỡ và hoàn thiện trụ sở làm việc của Đoàn Thanh niên huyện Diên Khánh (cũ); Tháo dỡ và hoàn thiện trụ sở làm việc của Trung tâm Phát triển quỹ đất huyện Diên Khánh (cũ); Tháo dỡ trường Trung cấp Nghề Diên Khánh cơ sở 2. Hệ thống cáp viễn thông VNPT, cáp viễn thông Viettel, cáp viễn thông Công an.

Hạng mục hộ thành hào, trạm bơm, cầu cống Hậu, đường bê tông và hệ thống thoát nước mưa đều đã hoàn thiện trên 90%. Công tác tu bổ tuyến thành đất đạt khoảng 80%, nâng tổng khối lượng toàn dự án lên mốc 75%. Tuy nhiên, 25% khối lượng còn lại lại rơi vào những nút thắt khó gỡ nhất. Khởi công từ tháng 12.2024, dự án cần giải phóng gần 7,5ha đất của 122 hộ dân. Dù cơ quan chức năng đã nỗ lực thu hồi hơn 7,2ha nhưng thực tế nhà thầu chỉ có thể đặt máy thi công trên khoảng 6,7ha. Nguyên nhân là do mặt bằng bị bàn giao kiểu lấm chấm, xé lẻ và không liền thửa.

Một số hộ dân dù đã nhận tiền đền bù nhưng vẫn chưa thể di dời vì còn chờ xây nhà tại khu tái định cư. Hậu quả là những khu vực quan trọng như Công viên số 1, số 2 và cổng phía Nam rơi vào cảnh "giậm chân tại chỗ". Ký ức về đợt mưa lũ lịch sử tháng 11.2025 vẫn còn là cơn ác mộng đối với ban quản lý công trường. Mùa bão năm đó, nước lũ tràn về đã cuốn trôi, làm hư hỏng hàng loạt máy móc, vật tư và tàn phá các hạng mục đang làm dở. Ông Nguyễn Thanh Hiến, Giám đốc Ban Quản lý dự án Phát triển tỉnh Khánh Hòa cho biết: Khởi công xây dựng tháng 12.2024, dự án đang triển khai thi công xây dựng trên phần diện tích mặt bằng được bàn giao, cụ thể hạng mục hộ thành hào; Trạm bơm; Tuyến thành đất; Xây cầu Cống hậu và tôn tạo, chỉnh trang các cầu Cống Nam, Cống Đông và Cống Tây; Tuyến đường lát gạch thẻ, các Công viên số 3, 4, 5. Sản lượng thi công ước đạt 75% khối lượng. Hiện tại vẫn còn một hạng mục chưa thể thi công do vướng giải phóng mặt bằng: Công viên số 1.

Theo ông Nguyễn Thanh Hiến, hiện nay dự án đã được UBND tỉnh phê duyệt điều chỉnh tại Quyết định số 328/QĐ-UBND ngày 28.1.2026 và phê duyệt thiết kế bản vẽ thi công điều chỉnh tại Quyết định số 2628/QĐ-UBND ngày 29.7.2026; Ban QLDA đã triển khai các thủ tục để tiếp tục thi công khối lượng còn lại, đồng thời phối hợp với UBND xã Diên Khánh và Chi nhánh phát triển Quỹ đất khu vực Diên Khánh vận động hộ dân còn lại sớm giao mặt bằng và thi công hoàn thành dự án trong năm 2026 đảm bảo theo kế hoạch. Để dự án về đích đúng hạn 2026, Ban Quản lý dự án Phát triển tỉnh Khánh Hòa đang tích cực kiến nghị địa phương đẩy mạnh tuyên truyền, vận động người dân sớm giao mặt bằng sạch. Đồng thời, chủ đầu tư yêu cầu các nhà thầu áp dụng chiến thuật thi công "cuốn chiếu", có mặt bằng đến đâu, tập trung nhân lực, thiết bị thi công dứt điểm đến đó, bảo vệ các hạng mục trước khi mùa mưa bão đến. ■

Toàn cảnh dự án tu bổ, tôn tạo di tích Thành cổ Diên Khánh

KHỦNG HOẢNG NIỀM TIN TỪ NHỮNG THẦN TƯỢNG SA NGÃ

Kỳ 2:

Hào quang là "phép thử" nhân cách

● THANH MAI

Tài năng đưa người nghệ sĩ đến với công chúng; nhân cách, bản lĩnh và ý thức trách nhiệm giúp họ đi đường dài với nghề. Những trường hợp nghệ sĩ vướng sai phạm càng đặt ra yêu cầu bồi đắp đạo đức nghề nghiệp, văn hóa ứng xử và ý thức pháp luật từ giảng đường, để người trẻ có nền tảng vững vàng trước khi bước vào đời sống nghệ thuật chuyên nghiệp.

Tài năng của nghệ sĩ cần được đặt trên nền tảng đạo đức, bản lĩnh, nhân cách và ý thức trách nhiệm với cộng đồng
Ảnh minh họa

Liên quan vụ Kiều Thị Thanh (NSƯT Kiều Thanh) bị khởi tố, bắt tạm giam để điều tra về tội Mua bán trái phép chất ma túy, Vụ Tổ chức cán bộ (Bộ VHTTDL) cho biết, Bộ đang phối hợp với các cơ quan chức năng và chờ kết luận chính thức. Theo quy định tại Điều 93 Luật Thi đua, khen thưởng năm 2022, việc tước danh hiệu vinh dự Nhà nước được xem xét khi người được tặng danh hiệu bị Tòa án kết án bằng bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật và thuộc trường hợp luật quy định. Sau khi có kết luận chính thức, Bộ VHTTDL sẽ thông tin cụ thể.

Nhà hát giữ nề nếp, nghệ sĩ giữ mình

Trong môi trường nghệ thuật, một người có thể được công chúng biết đến qua tài năng, vai diễn hay tác phẩm. Nhưng khi đã trở thành gương mặt quen thuộc trên sân khấu, màn ảnh, mạng xã hội..., lời nói, hành động và cách ứng xử của nghệ sĩ cũng ít nhiều tác động đến hình ảnh nghề nghiệp và niềm tin của khán giả. Bởi vậy, tại nhiều đơn vị nghệ thuật, đạo đức nghề nghiệp, lối sống và văn hóa ứng xử ngày càng được đặt song hành với yêu cầu chuyên môn.

Nhà hát Tuổi trẻ Việt Nam là nơi quy tụ nhiều nghệ sĩ trẻ cùng những gương mặt đã tạo dấu ấn. Theo Giám đốc Nhà hát, NSƯT Nguyễn Sĩ Tiến, đội ngũ văn nghệ sĩ có vị trí và sức ảnh hưởng nhất định trong đời sống văn hóa, xã hội. Tài năng, đạo đức, lối sống và cách ứng xử của họ có thể tác động đến nhận thức của công chúng, đặc biệt là giới trẻ. Với nghệ sĩ thuộc một đơn vị nghệ thuật, hình ảnh mỗi cá nhân còn gắn với uy tín của tập thể và rộng hơn là uy tín nghề nghiệp.

NSƯT Nguyễn Sĩ Tiến cho biết, Bộ VHTTDL đã ban hành Quy tắc ứng xử của người hoạt động trong lĩnh vực nghệ thuật, xác định những chuẩn mực cần tuân thủ. Tại Nhà hát, các yêu cầu về đạo đức nghề nghiệp, tác phong, lối sống và trách nhiệm trong phát ngôn cũng được cụ thể hóa trong quy định của đơn vị và hợp đồng lao động.

Quy định là cần thiết, nhưng không thể thay thế sự tự giác của mỗi người. Vì vậy, công tác giáo dục, định hướng tư tưởng được Nhà hát duy trì qua các cuộc họp giao ban, sinh hoạt chi bộ, sinh hoạt phòng, đoàn. Ban lãnh đạo, cấp ủy và các cấp quản lý cũng thường xuyên trao đổi với nghệ sĩ về nghề nghiệp, đời sống xã hội và cách ứng xử.

Điều này càng quan trọng với những người trẻ mới bước vào nghề. Cùng với chuyên môn, họ cần sớm nhận thức về vị trí, trách nhiệm và sức ảnh hưởng của mình, nhất là khi mạng xã hội khiến khoảng cách giữa nghệ sĩ với công chúng ngày càng gần.

"Nghệ sĩ càng có sức ảnh hưởng thì càng phải ý thức đầy đủ về trách nhiệm trước pháp luật và công chúng. Mọi hành vi thiếu chuẩn mực, dù ở mức độ nào cũng đều phải xem xét. Bên cạnh đó, văn nghệ sĩ phải thường xuyên tu dưỡng đạo đức, bồi đắp vốn sống, vốn văn hóa, nâng cao năng lực chuyên môn; có ý thức giữ gìn hình ảnh, ứng xử văn minh, phù hợp hoàn cảnh và tôn trọng công chúng trong mọi hoạt động lao động, sáng tạo nghệ thuật", NSƯT Nguyễn Sĩ Tiến bày tỏ.

Từ góc nhìn của một nghệ sĩ đồng thời làm công tác quản lý, NSƯT Trịnh Mai Nguyên, Phó Giám đốc Nhà hát Kịch Việt Nam cho rằng, những vụ việc liên quan đến lối sống, ứng xử của một số nghệ sĩ thời gian qua càng cho thấy yêu cầu giữ gìn hình ảnh và uy tín nghề nghiệp. Nghệ sĩ của Nhà hát thường xuyên được nhắc nhở về tác phong, lối sống và ý thức giữ gìn hình ảnh, bởi sai phạm của một cá nhân có thể ảnh hưởng tới đồng nghiệp, uy tín đơn vị và niềm tin của công chúng. Xa hơn, những trường hợp cá biệt còn có thể khiến xã hội hình thành cái nhìn thiếu thiện cảm, thậm chí định kiến với giới văn nghệ sĩ.

Trong năm nay, Nhà hát Kịch Việt Nam đã phối hợp tổ chức các lớp đào tạo, định hướng về kỹ năng truyền thông, quản trị hình ảnh, ứng xử và gìn giữ lối sống chuẩn mực cho nghệ sĩ. Những kỹ năng này ngày càng cần thiết khi mạng xã hội cho phép nghệ sĩ tiếp cận công chúng trực tiếp, liên tục và gần như không còn khoảng cách.

Dẫu vậy, theo NSƯT Trịnh Mai Nguyên, công tác quản lý chỉ có thể tạo môi trường và định hướng. Nghệ sĩ có đời sống riêng, đơn vị không thể giám sát mọi lúc. Sau cùng, mỗi người vẫn phải biết tự kiểm soát, cân nhắc trước hành động, phát ngôn và lựa chọn của mình.

Đó là yêu cầu ngày càng rõ trong thời đại mạng xã hội. Ranh giới giữa đời tư và hình ảnh công chúng trở nên mong manh; một bức ảnh, đoạn video hay câu nói có thể lan truyền rất nhanh và tiếp tục tồn tại rất lâu sau thời điểm được đăng tải. Sự nổi tiếng vì thế mở ra cơ hội nghề nghiệp, nhưng cũng đòi hỏi người nghệ sĩ có bản lĩnh để tự giữ mình. Và bản lĩnh ấy không thể đợi đến khi đã nổi tiếng mới bắt đầu hình thành.

Nhân cách nghề bắt đầu từ giảng đường

Trước khi bước vào nhà hát, đoàn phim hay đứng dưới ánh đèn sân khấu, phần lớn nghệ sĩ đều đi qua môi trường quan trọng: Giảng đường. Đây là nơi họ học kỹ năng nghề và cũng là quãng thời gian người trẻ dần hình thành tác phong, ý thức kỷ luật, cách ứng xử và trách nhiệm với công việc mình lựa chọn.

Mở đầu năm học 2026-2027, Hiệu trưởng Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội, TS.NSƯT Bùi Như Lai gửi tới các tân sinh viên thông điệp: "Tài năng chỉ thực sự tỏa sáng khi được đặt trên nền tảng của tri thức, kỷ luật và nhân cách".

Mục tiêu đào tạo của nhà trường vì thế không dừng ở việc giúp người học có chuyên môn, mà hướng tới những người làm nghề có bản lĩnh, đạo đức, khả năng sáng tạo và khát vọng đóng góp cho nền văn hóa Việt Nam. Cùng với đổi mới chương trình và phương pháp đào tạo, nền tảng đạo đức, trách nhiệm và bản lĩnh nghề nghiệp cũng được chú trọng.

Việc học tập và thực hành theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được triển khai gắn với yêu cầu nêu gương, trách nhiệm của cán bộ, giảng viên và người học. Người thầy không chỉ truyền đạt kỹ năng nghề mà còn góp phần hình thành thái độ với nghề cho sinh viên. Người học được yêu cầu tự học, tự rèn luyện, trung thực trong học tập, nghiêm túc trong sáng tạo và có trách nhiệm với cộng đồng.

NSND Lê Tuấn Cường, giảng viên Trường Đại học Sân khấu - Điện ảnh Hà Nội, Phó Giám đốc phụ trách Nhà hát Sân khấu truyền thống Quốc gia Việt Nam nhận định, môi trường nghệ thuật đề cao sáng tạo nhưng đồng thời đòi hỏi kỷ luật và tinh thần làm việc tập thể. Một cá nhân thiếu ý thức, thiếu tôn trọng đồng nghiệp có thể ảnh hưởng đến không khí làm việc, tiến độ, chất lượng tác phẩm và uy tín của cả ê-kíp.

Bởi thế, giáo dục ý thức nghề nghiệp khó có thể chỉ nằm trong những bài học lý thuyết. Nó được hình thành từ những việc rất cụ thể: Đi học đúng giờ, nghiêm túc tập luyện, tôn trọng thầy cô và đồng nghiệp, biết lắng nghe, nhận trách nhiệm khi mắc lỗi, ứng xử có chừng mực trước công chúng và trên mạng xã hội. Những việc tưởng nhỏ ấy lại tạo nên thói quen kỷ luật trước khi một người thực sự bước vào đời sống nghệ thuật chuyên nghiệp.

Giảng đường cũng không thể chuẩn bị sẵn cho sinh viên mọi tình huống họ sẽ gặp khi nổi tiếng. Nhưng nếu ý thức về kỷ luật, giới hạn và trách nhiệm đã được hình thành từ sớm, người trẻ sẽ có một điểm tựa để tự điều chỉnh khi bước vào môi trường nghề nghiệp nhiều sức ép và cám dỗ hơn.

Bồi đắp nhân cách nghệ sĩ cần bắt đầu từ giảng đường, được tiếp tục trong nhà hát, đoàn phim, trên sân khấu và trong từng chặng đường làm nghề. Tài năng làm nên vai diễn, tác phẩm; còn bản lĩnh, cách ứng xử và ý thức trách nhiệm góp phần giữ gìn sự tôn trọng của công chúng. Hào quang càng lớn, người nghệ sĩ càng cần hiểu rõ sức ảnh hưởng của mình và biết giữ giới hạn trước những chuẩn mực chung của xã hội. ■

(Còn tiếp)

THỊ TRƯỜNG GAMESHOW:

Áp lực từ những "ông lớn"

● ĐÌNH TOÁN

Thị trường gameshow đang dần thu hẹp và phân hóa, trong khi lợi thế ngày càng nghiêng về những chương trình có nguồn lực mạnh. Với các nhà sản xuất nhỏ, cạnh tranh bằng quy mô, nghệ sĩ hay truyền thông gần như không phải lựa chọn khả thi; khác biệt vì thế trở thành con đường để tồn tại.

Nhóm khán giả riêng trở thành "cửa ngách" giúp các gameshow nhỏ tạo dựng chỗ đứng

Ảnh: Chương trình "Nhà mình quá đỉnh"

Cuộc đua gameshow ngày càng nghiêng về những chương trình có tiềm lực mạnh, từ kinh phí, nghệ sĩ đến truyền thông và độ phủ trên nền tảng số. Với các đơn vị sản xuất hạn chế về nguồn lực, chạy theo quy mô không còn là lựa chọn khả thi. Cơ hội nằm ở khả năng tìm đúng nhóm khán giả, xây dựng format có dấu ấn, kiểm soát tốt chi phí và khai thác linh hoạt môi trường số. Khi thị trường ngày càng phân hóa, một cộng đồng người xem trung thành và nội dung đủ khác biệt có thể trở thành lợi thế để chương trình duy trì sức sống lâu dài.

Gameshow nhỏ tính lại cuộc chơi

Thị trường gameshow đang chứng kiến sự cạnh tranh ngày càng quyết liệt khi những chương trình có tiềm lực liên tục xuất hiện với quy mô đầu tư lớn, dàn nghệ sĩ nổi tiếng và chiến lược truyền thông bài bản. Sức hút từ những chương trình này tạo lợi thế rõ rệt trong việc thu hút khán giả, nhà tài trợ và mở rộng độ phủ trên các nền tảng số. Trong bối cảnh ấy, các gameshow quy mô nhỏ hơn đứng trước áp lực ngày càng lớn để tìm chỗ đứng.

Lợi thế đầu tiên của các "ông lớn" nằm ở nguồn lực. Một chương trình được đầu tư bài bản có thể dựng sân khấu hoành tráng, mời những gương mặt đang được chú ý, chăm chút âm thanh, ánh sáng, hình ảnh và hậu kỳ. Đi cùng đó là hệ thống truyền thông đủ mạnh để duy trì sự hiện diện trước, trong và sau khi phát sóng.

Với các đơn vị sản xuất nhỏ, dư địa để chạy đua theo cách này không nhiều. Kinh phí hạn chế khiến họ khó cạnh tranh về sân khấu, thù lao nghệ sĩ hay mức độ quảng bá. Nếu lựa chọn cách làm tương tự các chương trình lớn, nguy cơ rơi vào cuộc đua tốn kém mà vẫn không tạo được khác biệt là rất rõ. Không ít ý tưởng mới vì thế gặp khó ngay từ khâu tiếp cận khán giả.

Áp lực còn lớn hơn khi gameshow không còn chỉ cạnh tranh trên sóng truyền hình. Khán giả hôm nay có vô số lựa chọn trên các nền tảng trực tuyến, trong khi những chương trình có ngân sách truyền thông mạnh dễ tạo ra trích đoạn, tình huống hay hình ảnh có khả năng lan truyền. Với các gameshow quy mô nhỏ, duy trì độ hiện diện đủ lâu trên môi trường số vì thế trở thành bài toán không dễ.

Sự thu hẹp của thị trường buộc nhiều đơn vị sản xuất phải tính lại chiến lược. Ông Vũ Thành Vinh, người đứng sau nhiều chương trình như *Solo cùng bolero, Cười xuyên Việt, Kịch cùng bolero, Gương mặt điện ảnh, Quyền lực ghế nóng*... từng cho biết công ty ông quyết định dừng sản xuất show truyền hình để chuyển trọng tâm sang điện ảnh. Quyết định ấy cho thấy thích nghi đang trở thành yêu cầu tất yếu.

Tìm chỗ đứng bằng sự khác biệt

Một format chưa có thương hiệu thường khó tạo lợi thế khi đặt cạnh những chương trình được đầu tư lớn, sở hữu dàn nghệ sĩ nổi tiếng và sẵn lượng người hâm mộ. Nhưng trong cuộc cạnh tranh ngày càng quyết liệt, câu hỏi với các đơn vị quy mô nhỏ không hẳn là làm thế nào để chi nhiều tiền hơn, mà là vì sao công chúng phải lựa chọn sản phẩm của mình.

Khi khó đua về tiềm lực, điểm khác biệt trong format, nội dung và cách tiếp cận người xem trở thành lợi thế đáng kể. Đây cũng là cách để tránh bị cuốn vào cuộc chạy đua ngân sách ngày càng tốn kém. Một ý tưởng đủ rõ, cách kể có dấu ấn hay việc xác định đúng tệp công chúng đôi khi hiệu quả hơn nỗ lực mô phỏng quy mô của những show đang dẫn đầu.

Thực tế cho thấy, sản phẩm có mức đầu tư vừa phải vẫn có thể tạo được chỗ đứng nếu xác định rõ mình làm cho ai. Thay vì đối đầu trực diện với các hiện tượng văn hóa đại chúng về quy mô và độ phủ, ê kíp có thể tập trung vào những nhóm người xem cụ thể, khai thác chủ đề gần với nhu cầu và thị hiếu của họ. Hướng đi này khó tạo hiệu ứng rộng ngay từ đầu, nhưng có thể giúp hình thành một cộng đồng ổn định và duy trì sức hút lâu hơn.

Điều đó càng có ý nghĩa khi công chúng ngày càng phân tán trên nhiều nền tảng. Khi người xem chủ động lựa chọn nội dung thay vì chờ đến khung giờ phát sóng, khả năng tạo dựng mối liên hệ bền vững với họ sẽ góp phần kéo dài vòng đời của một gameshow.

Sự thay đổi của môi trường truyền thông cũng buộc các đơn vị sản xuất phải tính lại cách xây dựng và khai thác một format. Gameshow giờ đây không chỉ sống trong một khung giờ truyền hình mà còn phải có khả năng tiếp tục hiện diện trên nền tảng số. Tuy nhiên, chuyển dịch sang môi trường trực tuyến không đồng nghĩa với việc có thể giảm yêu cầu về chất lượng.

Khi công chúng có thể lựa chọn giữa hàng nghìn nội dung miễn phí, sản phẩm càng phải tạo được giá trị đủ rõ để giữ chân họ. Người nổi tiếng, sân khấu lớn hay hiệu ứng truyền thông có thể tạo chú ý ban đầu, nhưng chưa chắc bảo đảm sức sống lâu dài nếu nội dung thiếu mới mẻ và không đủ hấp dẫn để người xem quay lại.

Ở góc độ thị trường, sự xuất hiện của những show được đầu tư "khủng" cũng tạo sức ép chuyên nghiệp hóa đối với các đơn vị nhỏ. Thay vì dàn trải kinh phí, họ cần tính toán kỹ từ khâu lựa chọn format, xác định đối tượng, nền tảng phát hành đến phương án thương mại. Một gameshow có ngân sách vừa phải nhưng kiểm soát tốt chi phí, định hình được bản sắc và xây dựng được cộng đồng người xem vẫn có thể tạo ra khoảng thị trường cho mình.

Khi nhu cầu thưởng thức ngày càng phân hóa, cơ hội vẫn dành cho những sản phẩm hiểu rõ thế mạnh và kiên trì theo đuổi cách làm phù hợp. Các "ông lớn" có thể chiếm ưu thế về kinh phí, nghệ sĩ và truyền thông, nhưng không có nghĩa mọi nhu cầu của công chúng đều đã được đáp ứng. Những nhóm người xem chưa được phục vụ đầy đủ, những chủ đề còn bỏ ngỏ hay cách kể mới vẫn là khoảng trống để các đơn vị nhỏ khai thác.

Vì thế, gameshow quy mô nhỏ không nhất thiết phải đối đầu trực diện bằng tiền bạc. Lối đi khả thi hơn là tạo một cuộc chơi khác, với nội dung có dấu ấn, cách làm phù hợp, tệp công chúng rõ ràng và mô hình sản xuất vừa sức. Trong một sân chơi ngày càng chật chội, khác biệt có thể chính là điều kiện để tồn tại và đi đường dài. ■

VTVgo mở rộng từ truyền hình sang hệ sinh thái số

Đài Truyền hình Việt Nam vừa ra mắt VTVgo The Next, đánh dấu bước phát triển của VTVgo từ nền tảng xem truyền hình sang cung cấp nội dung và dịch vụ số. Phiên bản mới ứng dụng dữ liệu lớn (Big Data) và trí tuệ nhân tạo để phân tích thói quen sử dụng, từ đó sắp xếp, ưu tiên nội dung phù hợp với từng nhóm người dùng ngay trên màn hình chính.

Bên cạnh các chương trình của VTV, VTVgo The Next bổ sung nhiều kênh phim, tin tức và thể thao quốc tế như HBO, Cinemax, WarnerTV, CNN, BBC News; cùng các giải bóng đá Champions League, LaLiga, Ligue 1...

Nền tảng cũng tích hợp thêm nhiều tiện ích số như ngân hàng, tài chính, mua sắm qua VTVShop, dịch vụ công trực tuyến và chương trình tích điểm VTVgo Loyalty. Việc mở rộng nội dung và dịch vụ được kỳ vọng giúp VTVgo tăng khả năng cá nhân hóa trải nghiệm, đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của người dùng trên môi trường số.

NAM ANH

Kiệt tác *Madama Butterfly* lên sân khấu hòa nhạc TP.HCM

Tối 11 và 12.9, Nhà hát Giao hưởng Nhạc Vũ Kịch TP.HCM (HBSO) phối hợp các nghệ sĩ quốc tế công diễn *Madama Butterfly* của nhà soạn nhạc Italy Giacomo Puccini. Đây là lần đầu kiệt tác opera này được giới thiệu tới công chúng TP.HCM dưới hình thức hòa nhạc (concert opera).

Tác phẩm gồm hai màn, chia thành ba phần biểu diễn, tối giản dàn dựng sân khấu để tập trung vào âm nhạc, giọng hát và diễn tiến kịch tính. TS, nhạc trưởng Lê Ha My, Giám đốc HBSO làm Giám đốc nghệ thuật; nhạc trưởng người Italy Roberto Fiore chỉ huy dàn nhạc, đồng thời đảm nhiệm vai trò Giám đốc âm nhạc; nhạc trưởng Trần Nhật Minh phụ trách dàn dựng hợp xướng.

Vai Cio-Cio San do NSƯT Phạm Khánh Ngọc đảm nhiệm, bên cạnh tenor Marco Miglietta trong vai Pinkerton. Chương trình còn có Đào Mác, Phan Hồng Dịu, Phạm Trang, Võ Nguyễn Thành Tâm, Trần Thanh Nam, Nguyên Vũ Uyên Di, Bùi Danh Hùng cùng Hợp xướng và Dàn nhạc Giao hưởng HBSO.

H.HẠNH

LUẬT PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA - MỞ KHÓA NGUỒN LỰC, KIẾN TẠO ĐỘNG LỰC MỚI

Kỳ 3:

Xây hệ sinh thái để người sáng tạo không phải "tự bơi"

● DUY PHONG

Công nghiệp văn hóa được sinh ra từ tài năng cá nhân, nhưng không thể phát triển chỉ bằng những cá nhân tài năng. Đằng sau một sản phẩm thành công luôn là cả hệ sinh thái gồm trường học, studio, doanh nghiệp, nhà đầu tư, công nghệ, không gian sáng tạo, dữ liệu, phân phối và thị trường. Vì vậy, một trong những thách thức của Việt Nam hiện nay không phải thiếu người có khả năng sáng tạo, mà là làm sao để họ không phải đơn độc "tự bơi" giữa hệ sinh thái còn nhiều khoảng trống.

Từ vài không gian sáng tạo đến những hệ sinh thái thực sự

Ở nhiều đô thị Việt Nam đã xuất hiện những không gian nghệ thuật, xưởng thiết kế, khu biểu diễn, studio, phố sáng tạo và các mô hình cải tạo công trình cũ thành nơi giao lưu văn hóa. Chúng tạo ra những cộng đồng nhỏ đầy năng lượng, nhưng phần lớn vẫn tồn tại như những "ốc đảo": Quy mô hạn chế, mặt bằng thiếu ổn định, ít liên kết với doanh nghiệp, trường học, quỹ đầu tư và mạng lưới phân phối.

Một ngành công nghiệp muốn phát triển cần một mức độ tập trung cao hơn. Nhà làm phim cần trường quay, hậu kỳ, thiết bị, kỹ thuật viên và nhà phát hành ở gần nhau. Doanh nghiệp game cần kỹ sư, họa sĩ, nhạc sĩ, chuyên gia bản quyền, nhà đầu tư và các nền tảng công nghệ. Một khu di sản muốn tạo ra công nghiệp trải nghiệm cần kết nối bảo tàng, biểu diễn, ẩm thực, thiết kế, lưu trú, thương mại, nội dung số và giao thông.

Dự thảo Luật đã đưa các khái niệm tổ hợp sáng tạo văn hóa, cụm và khu công nghiệp sáng tạo văn hóa vào cấu trúc hạ tầng của ngành. Những dự án này có thể được thực hiện từ vốn đầu tư công, hợp tác công - tư hoặc vốn doanh nghiệp, đồng thời mở cơ chế xem xét chuyển đổi những khu vực đã hình thành hoạt động sáng tạo thành tổ hợp hoặc cụm được công nhận. Giá trị của mô hình này không nằm ở cái tên "khu công nghiệp sáng tạo", mà ở hiệu ứng tập trung. Khi doanh nghiệp, nghệ sĩ, nhà nghiên cứu, trường học, dịch vụ hậu cần, tài chính, công nghệ và thị trường được đặt trong cùng một hệ sinh thái, chi phí kết nối giảm xuống, cơ hội hợp tác tăng lên và tri thức lưu chuyển nhanh hơn.

Điều cần tránh là tư duy xây khu trước rồi mới tìm hoạt động sau. Một creative hub không thể chỉ gồm các tòa nhà đẹp. Nó phải được sinh ra từ một cộng đồng sáng tạo có thật, nhu cầu thị trường có thật và một mô hình vận hành đủ linh hoạt. Vì thế, cùng với xây dựng những khu mới, cần mạnh dạn tái sử dụng các nhà máy, kho bãi, công trình công và mặt bằng sử dụng kém hiệu quả thành không gian sáng tạo thông qua cơ chế thuê dài hạn, minh bạch và gắn với kết quả hoạt động.

Không gian sáng tạo tại Nhà máy Xe lửa Gia Lâm kết nối nhà thiết kế, sản phẩm sáng tạo và công chúng Nguồn ảnh: TTXVN

Công nghiệp văn hóa không thể phát triển từ những tài năng đơn lẻ. Một ý tưởng muốn đi tới thị trường cần hệ sinh thái gồm không gian sáng tạo, doanh nghiệp, trường học, công nghệ, dữ liệu, tài chính và phân phối. Khi các mắt xích được kết nối, tri thức lưu chuyển nhanh hơn và người sáng tạo có điều kiện biến ý tưởng thành sản phẩm. Hệ sinh thái đó cũng phải mở rộng trên không gian số, nơi dữ liệu văn hóa được chuẩn hóa, định danh và khai thác minh bạch.

Thị trường đồng thời cần nhân lực "lai", vừa hiểu nghệ thuật, công nghệ, vừa biết quản trị quyền và phân phối toàn cầu. Xây dựng hệ sinh thái đủ mạnh chính là cách để người sáng tạo không phải "tự bơi", để tài năng có cơ hội tạo ra giá trị mới.

Hạ tầng của công nghiệp văn hóa còn nằm trên "đám mây"

Nếu hạ tầng của thế kỷ trước chủ yếu là nhà hát, bảo tàng, trường quay, thư viện thì hạ tầng của công nghiệp văn hóa hiện đại còn nằm trong các trung tâm dữ liệu, nền tảng số và hệ thống định danh. Một tác phẩm ngày nay có thể được sáng tạo ở Hà Nội, hậu kỳ ở TP.HCM, bán bản quyền tại Seoul và tiếp cận khán giả châu Âu trên một nền tảng xuyên biên giới. Không có hạ tầng số, chuỗi giá trị ấy khó vận hành.

Dự thảo coi hạ tầng dữ liệu văn hóa số là cấu phần cốt lõi, bao gồm Kho dữ liệu văn hóa số quốc gia, các cơ sở dữ liệu về văn hóa cùng nền tảng, hệ thống và công cụ phục vụ tạo lập, chuẩn hóa, lưu trữ, kết nối, phân tích và khai thác dữ liệu. Đây là định hướng có ý nghĩa lớn nếu được hiểu rộng hơn việc "số hóa tài liệu". Một bức tranh, hiện vật hay điệu dân ca được quét thành file số mới chỉ là bước đầu. Để trở thành nguồn lực công nghiệp văn hóa, dữ liệu đó cần được chuẩn hóa, định danh, xác lập tình trạng quyền, cho phép tiếp cận và khai thác theo những điều kiện minh bạch. Khi ấy, nhà làm phim mới có thể sử dụng dữ liệu di sản để dựng bối cảnh, nhà thiết kế có thể phát triển họa tiết, game studio có thể xây nhân vật và trường học có thể tạo học liệu mới.

Càng nhiều dữ liệu được "đóng kho" mà thiếu cơ chế cấp quyền, giá trị kinh tế càng thấp. Vì vậy, cùng với bảo vệ dữ liệu và quyền sở hữu trí tuệ, Luật cần khuyến khích nguyên tắc "mở có kiểm soát": Những gì có thể chia sẻ thì phải được chuẩn hóa để chia sẻ, những gì có quyền thì phải có cơ chế cấp phép rõ ràng, những gì thuộc tài sản công phải có quy trình để xã hội khai thác hợp pháp và tạo ra giá trị mới. Đó mới là lúc di sản số trở thành nguyên liệu cho công nghiệp sáng tạo chứ không chỉ là một kho lưu trữ điện tử.

Công nghiệp sáng tạo trước hết là công nghiệp của con người

Dù công nghệ phát triển đến đâu, điểm khởi đầu của công nghiệp văn hóa vẫn là con người. Nhưng nhân lực mà lĩnh vực này cần đã khác trước. Một họa sĩ giỏi chưa chắc đã biết phát triển IP, một nghệ sĩ giỏi nghề chưa chắc biết xây dựng thương hiệu, một kỹ sư game giỏi kỹ thuật có thể thiếu kiến thức văn hóa, một người quản trị doanh nghiệp lại chưa chắc hiểu quy trình sáng tạo.

Thị trường đang cần ngày càng nhiều nhân lực "lai": Vừa hiểu nghệ thuật vừa hiểu công nghệ, vừa hiểu sáng tạo vừa hiểu thị trường, vừa quản trị quyền vừa có năng lực phân phối quốc tế. Trong khi đó, cách đào tạo theo từng ngành khép kín dễ khiến nhà trường đi sau nhu cầu thực tiễn.

Dự thảo Luật đã mở một hướng đáng chú ý khi cho phép tăng cường liên kết giữa cơ sở đào tạo với doanh nghiệp, nghệ sĩ, nghệ nhân và chuyên gia; khuyến khích đào tạo liên ngành; tổ chức đào tạo gắn với dự án, sản phẩm, studio, nhà hát, bảo tàng, doanh nghiệp và nền tảng số. Đây là điểm cần được đẩy mạnh khi hoàn thiện chính sách. Trong lĩnh vực sáng tạo, nhiều năng lực không thể học chỉ trong giảng đường. Một nhà sản xuất phim phải học từ phim trường, một nhà thiết kế phải hiểu dây chuyền sản xuất, một nhà quản trị nghệ thuật phải bước vào thị trường, một người làm game phải hiểu hành vi người dùng toàn cầu.

Cũng cần có cách nhìn rộng hơn về nhân tài. Không nên để những tiêu chuẩn hành chính về bằng cấp trở thành rào cản đối với nghệ sĩ, nghệ nhân, chuyên gia quốc tế hay người có năng lực đặc biệt. Việc dự thảo mở cơ chế để nghệ sĩ, nghệ nhân tham gia giảng dạy và có chính sách thu hút nhân lực chất lượng cao là một tín hiệu tích cực, nhưng khi triển khai phải đủ linh hoạt để cạnh tranh được với khu vực tư nhân và thị trường quốc tế.

Sáng tạo thường bắt đầu từ một con người. Nhưng để một ý tưởng đi hết con đường từ bàn làm việc đến thị trường toàn cầu, phía sau người ấy phải là một hệ thống đủ mạnh. Xây dựng hệ sinh thái chính là cách để tài năng không phải lãng phí thời gian phá từng rào cản mà có thể tập trung vào việc quan trọng nhất: Tạo ra những thứ mới. Một quốc gia muốn xây công nghiệp văn hóa không đơn thuần cần nhiều nghệ sĩ giỏi. Quốc gia ấy cần một môi trường khiến người giỏi muốn ở lại, người trẻ muốn bước vào, người tài ở khắp nơi muốn tìm đến và ý tưởng tốt có đủ điều kiện trở thành sản phẩm. ■

(Còn tiếp)

TỔNG ĐÀI ĐIỆN THOẠI QUỐC GIA VỀ PHÒNG, CHỐNG BẠO LỰC GIA ĐÌNH 117:

Một địa chỉ tin cậy để bảo vệ, hỗ trợ

● **Bài, ảnh: THANH HOA**

Với người bị bạo lực gia đình, thoát khỏi nguy hiểm mới là bước đầu; khó hơn là biết tìm ai, kêu cứu ở đâu và liệu mình có được bảo vệ hay không? Việc đưa Tổng đài 117 vào hoạt động đã mở thêm một kênh hỗ trợ thống nhất trên cả nước, cụ thể hóa chủ trương, chính sách, pháp luật theo hướng lấy người bị bạo lực làm trung tâm.

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy cùng các đại biểu thực hiện nghi thức kích hoạt Tổng đài điện thoại quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình 117

Chiều 8.9, tại Hà Nội, Bộ VHTTDL phối hợp với Trung ương Hội Nông dân Việt Nam và Quỹ Dân số Liên Hợp Quốc (UNFPA) tại Việt Nam tổ chức chuyển giao quy trình vận hành, kích hoạt Tổng đài điện thoại quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình, số 117. Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy dự chương trình.

Không để lời kêu cứu dừng lại sau cánh cửa

Theo Điều tra quốc gia về bạo lực đối với phụ nữ ở Việt Nam năm 2019, gần 63% phụ nữ từng kết hôn trong độ tuổi 15-64 đã trải qua ít nhất một hình thức bạo lực do chồng hoặc bạn tình gây ra trong đời. Đáng lo ngại hơn, có tới 90,4% người từng bị bạo lực không tìm đến các dịch vụ chính thức hay cơ quan chức năng; một nửa chưa từng kể với bất kỳ ai. Những con số ấy cho thấy nhiều người vẫn chịu đựng trong im lặng, e ngại lên tiếng.

Tại lễ công bố, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy nhấn mạnh: "Một gia đình hạnh phúc, tiến bộ, văn minh, trước hết phải là một gia đình an toàn, không có bạo lực. Tuy nhiên, bạo lực gia đình vẫn đang diễn ra dưới nhiều hình thức, để lại những tổn thương về thể chất, tinh thần và những hệ lụy lâu dài đối với cá nhân, gia đình và xã hội, đặc biệt là phụ nữ, trẻ em và những người yếu thế. Trong những hoàn cảnh như vậy, điều người dân cần không chỉ là sự sẻ chia, mà quan trọng hơn là một địa chỉ tin cậy, dễ tiếp cận, có khả năng tiếp nhận thông tin và kết nối kịp thời với các cơ quan, lực lượng có trách nhiệm để bảo vệ, hỗ trợ người bị bạo lực gia đình".

Từ yêu cầu đó, Tổng đài 117 được xây dựng như một đầu mối thống nhất để tiếp nhận thông tin, hỗ trợ phát hiện, can thiệp, bảo vệ và kết nối dịch vụ. Tổng đài do Bộ VHTTDL chủ trì xây dựng theo Luật Phòng, chống bạo lực gia đình năm 2022 và Nghị định số 76/2023/NĐ-CP, với sự phối hợp của các bộ, ngành, địa phương và hỗ trợ kỹ thuật, tài chính của UNFPA. Hệ thống được phát triển trên cơ sở tiếp nhận, nâng cấp đường dây nóng 18001768 của Hội Nông dân Việt Nam.

Hoạt động 24/7, Tổng đài 117 tiếp nhận tin báo, tố giác hành vi bạo lực gia đình, tư vấn ban đầu và kết nối người bị bạo lực với các dịch vụ phù hợp tại địa phương. Với cơ chế đó, một đầu mối quốc gia không đứng riêng lẻ mà hoạt động cùng Công an, chính quyền và các cơ sở dịch vụ tại địa phương.

Mỗi cuộc gọi, tin nhắn đến 117 được tổng đài viên tiếp nhận, đánh giá mức độ rủi ro và phân loại để có hướng xử lý phù hợp. Tùy tính chất, mức độ vụ việc, thông tin có thể được chuyển tới cơ sở y tế, Ngôi nhà Ánh Dương, Trung tâm Trợ giúp pháp lý hoặc Công an, chính quyền cấp xã để can thiệp khẩn cấp. Sau khi chuyển gửi, tổng đài tiếp tục theo dõi kết quả hỗ trợ. Các trường hợp liên quan đến trẻ em, phụ nữ mang thai, người khuyết tật và người cao tuổi được ưu tiên xử lý.

Để hệ thống vận hành khi kích hoạt, Bộ VHTTDL đã phối hợp với các cơ quan, đơn vị, tổ chức trong nước và quốc tế xây dựng quy trình tiếp nhận, xử lý thông tin; hoàn thiện giải pháp kỹ thuật; thiết lập đầu mối tại Công an xã, UBND cấp xã và kết nối các cơ sở cung cấp dịch vụ hỗ trợ. Những khâu chuẩn bị này tạo nền tảng để mỗi cuộc gọi được nối tới đúng nơi có khả năng can thiệp.

Để 117 thật sự trở thành chỗ dựa

Việc công bố Tổng đài 117 mới là bước khởi đầu. Muốn trở thành địa chỉ người dân nhớ đến khi cần giúp đỡ, hệ thống phải vận hành ổn định, phản hồi kịp thời. Hiệu quả phải được đo bằng việc thông tin có được xử lý, chuyển đúng nơi, đúng thẩm quyền và người bị bạo lực có thực sự được bảo vệ hay không. Công nghệ là nền tảng; con người, quy trình và phối hợp liên ngành mới quyết định chất lượng.

> *"Một gia đình hạnh phúc, tiến bộ, văn minh, trước hết phải là một gia đình an toàn, không có bạo lực. Tuy nhiên, bạo lực gia đình vẫn đang diễn ra dưới nhiều hình thức, để lại những tổn thương về thể chất, tinh thần và những hệ lụy lâu dài đối với cá nhân, gia đình và xã hội, đặc biệt là phụ nữ, trẻ em và những người yếu thế.*
>
> *Trong những hoàn cảnh như vậy, điều người dân cần không chỉ là sự sẻ chia, mà quan trọng hơn là một địa chỉ tin cậy, dễ tiếp cận, có khả năng tiếp nhận thông tin và kết nối kịp thời với các cơ quan, lực lượng có trách nhiệm để bảo vệ, hỗ trợ người bị bạo lực gia đình."*
>
> **(Thứ trưởng TRỊNH THỊ THỦY)**

Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy đề nghị tập trung vào ba nhóm nhiệm vụ trọng tâm. Trước hết là nâng cao chất lượng vận hành tổng đài. Cơ quan trực tiếp quản lý, vận hành phải bảo đảm hệ thống hoạt động ổn định, liên tục, an toàn; thực hiện nghiêm quy trình nghiệp vụ, bảo vệ dữ liệu, giữ bí mật thông tin người gọi. Đồng thời, thường xuyên đánh giá thực tế vận hành, hoàn thiện quy trình, giải pháp công nghệ và năng lực đội ngũ, nhất là kỹ năng tiếp nhận, tư vấn, xử lý tình huống khẩn cấp.

Nhiệm vụ tiếp theo là bảo đảm phối hợp thông suốt, xử lý kịp thời. Các Bộ, ngành, cơ quan liên quan và chính quyền địa phương tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Bộ VHTTDL; các đầu mối tại Công an và UBND cấp xã phải duy trì hoạt động thường xuyên, bảo đảm thông tin do tổng đài chuyển đến được tiếp nhận, xác minh và xử lý đúng thẩm quyền, đúng quy định. Yêu cầu cao nhất là bảo đảm an toàn, quyền và lợi ích hợp pháp của người bị bạo lực gia đình.

Công tác truyền thông cũng cần được đẩy mạnh để số 117 đi vào đời sống. Các cơ quan báo chí, truyền thông được đề nghị tuyên truyền rộng rãi để người dân biết, nhớ và sử dụng khi cần; đồng thời nâng cao nhận thức, trách nhiệm của mỗi gia đình và cộng đồng trong phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn bạo lực gia đình. Một số điện thoại chỉ có ý nghĩa khi người cần hỗ trợ biết đến và tin vào đầu mối tiếp nhận.

Trong giai đoạn tới, Bộ VHTTDL sẽ phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương, cơ sở cung cấp dịch vụ và UNFPA tiếp tục củng cố chất lượng dịch vụ, cơ chế phối hợp liên ngành và nguồn lực cho tổng đài. UNFPA sẽ hỗ trợ kỹ thuật, nâng cao năng lực nhận diện, ứng phó với các hình thức bạo lực mới, đặc biệt là bạo lực trên cơ sở giới có sử dụng công nghệ; đồng thời chú trọng nhu cầu của những người gặp nhiều rào cản khi tiếp cận dịch vụ, trong đó có người khuyết tật và các nhóm yếu thế.

Người gọi 117 sẽ được kết nối với các dịch vụ xã hội, y tế, công an, tư pháp và dịch vụ chuyên biệt tại địa phương. Tổng đài cũng sẽ được lồng ghép vào các chính sách, kế hoạch liên quan để duy trì hoạt động ổn định, lâu dài.

Bạo lực gia đình thường diễn ra sau cánh cửa khép kín, trong những mối quan hệ khiến người bị hại có thể vừa sợ hãi, lệ thuộc, vừa ngần ngại lên tiếng. Bởi vậy, 117 không chỉ là một số điện thoại quốc gia, mà còn là địa chỉ để người bị bạo lực tìm đến khi cần được lắng nghe, kết nối và bảo vệ. ■

Trẻ em, thanh thiếu niên chung tay vì bầu không khí trong lành

Vừa qua tại Hà Nội, Bộ Nông nghiệp và Môi trường phối hợp với Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) tại Việt Nam tổng kết chương trình "Trẻ em và thanh niên hành động vì không khí sạch và tương lai bền vững", hưởng ứng Ngày quốc tế Không khí sạch vì bầu trời xanh năm 2026.

Sau hơn 6 tháng triển khai, chương trình tổ chức nhiều hoạt động truyền thông, giáo dục về chất lượng không khí, môi trường và biến đổi khí hậu. Nổi bật là cuộc thi "Sáng tạo trẻ - Hành động vì bầu không khí trong lành" và thử thách "Em kể chuyện không khí", thu hút gần 1 triệu lượt quan tâm.

Thử thách "Em kể chuyện không khí" dành cho học sinh 6 - 18 tuổi nhận 2.976 tác phẩm từ 31 tỉnh, thành phố. Trong đó có 314 trẻ em thuộc nhóm yếu thế, gồm 306 học sinh dân tộc thiểu số cùng các em khuyết tật trí tuệ, vận động và khiếm thị. Cuộc thi "Sáng tạo trẻ - Hành động vì bầu không khí trong lành" dành cho sinh viên thu hút 96 đội từ khoảng 70 trường đại học, với 376 sinh viên tham gia. BTC trao 1 giải Nhất, 1 giải Nhì, 1 giải Ba và 2 giải Khuyến khích.

Chương trình góp phần trang bị kiến thức, khuyến khích trẻ em, thanh thiếu niên chia sẻ góc nhìn, đề xuất giải pháp từ thực tiễn.

HOA MAI

Những bài toán khó của Thể thao Việt Nam

THU SÂM

Chỉ còn ít ngày nữa, Đoàn Thể thao Việt Nam sẽ lên đường tranh tài tại ASIAD 20 - đấu trường thể thao lớn nhất châu lục. Lễ xuất quân của Đoàn được tổ chức chiều 9.9 tại Hà Nội, đánh dấu thời điểm bước vào chặng nước rút cho mục tiêu giành từ 4 HCV trở lên. So với 3 HCV giành được ở kỳ ASIAD trước, mục tiêu lần này cho thấy quyết tâm tiến thêm một bước của Thể thao Việt Nam.

Thể thao Việt Nam đang chờ đợi sự tỏa sáng của các vận động viên trên đấu trường lớn nhất châu lục Ảnh: QUÝ LƯỢNG

Những điểm tựa cho mục tiêu

Nhìn lại kỳ ASIAD trước, Phó Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam, Trưởng đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20 Nguyễn Hồng Minh cho rằng 3 HCV giành được là bài học thực tế sâu sắc về mức độ cạnh tranh khốc liệt của đấu trường châu lục. Từ nền tảng đó, mục tiêu giành từ 4 HCV trở lên tại ASIAD 20 được xác định trên cơ sở đánh giá thực lực chứ không phải một chỉ tiêu mang tính chủ quan. "Chỉ tiêu này được xây dựng dựa trên thực tế lực lượng, hoàn toàn không mang tính áp đặt cảm tính", Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh nhấn mạnh.

Một trong những thuận lợi của Thể thao Việt Nam là sự ổn định của lực lượng nòng cốt. Các môn từng mang về HCV ở kỳ ASIAD trước như bắn súng, cầu mây, karate tiếp tục được xác định là những điểm tựa quan trọng. Sau thêm một chu kỳ tập luyện và thi đấu quốc tế, nhiều vận động viên đang bước vào giai đoạn có độ chín về chuyên môn và kinh nghiệm.

Đặc biệt, thay vì phân bổ nguồn lực trên diện rộng, quá trình chuẩn bị cho ASIAD 20 được triển khai theo hướng tập trung hơn cho các môn, nội dung có khả năng cạnh tranh thành tích. Kinh phí, dinh dưỡng, trang thiết bị cũng như chuyên gia nước ngoài được ưu tiên cho nhóm vận động viên trọng điểm.

Các đội tuyển còn được tạo điều kiện tập huấn dài ngày tại những quốc gia có nền thể thao phát triển như Pháp, Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc. Đây không chỉ là cơ hội nâng cao trình độ kỹ, chiến thuật mà còn giúp vận động viên thích nghi với môi trường tập luyện có cường độ cao, tích lũy kinh nghiệm và chuẩn bị tâm lý cho một đấu trường lớn.

Theo Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh, nhóm kata nữ của karate hay các vận động viên bắn súng đang cho thấy sự tích lũy chuyên môn khá vững chắc qua những thông số thành tích tại các giải vô địch châu Á gần đây. Một số nội dung của bắn súng, điền kinh cũng có thông số trong tập luyện và các giải tiền ASIAD tiệm cận mức thành tích từng có khả năng tranh chấp huy chương tại kỳ Đại hội trước. Bên cạnh những môn đã tạo dựng được vị thế, đua thuyền, điền kinh và esports cũng mở thêm những hướng kỳ vọng khi một số nội dung đang sở hữu thông số thành tích tiếp cận nhóm đầu châu Á.

Quá trình chuẩn bị này cũng nằm trong lộ trình của Chương trình "Phát triển các môn thể thao trọng điểm chuẩn bị tham dự các kỳ ASIAD và Olympic giai đoạn 2026 - 2045" đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Vì thế, ASIAD 20 không chỉ là một kỳ Đại hội độc lập mà còn là phép thử quan trọng đối với hiệu quả đầu tư trọng điểm và khả năng từng bước nâng tầm thành tích của Thể thao Việt Nam.

"Chúng tôi không xem chỉ tiêu này là một áp lực thành tích đơn thuần, mà nhìn nhận như một thước đo cho sự tiến bộ và nỗ lực vượt qua giới hạn của chính mình. Toàn đoàn sẽ tiếp cận từng nội dung thi đấu bằng tinh thần tôn trọng đối thủ nhưng tự tin vào quá trình chuẩn bị bài bản", Trưởng đoàn Nguyễn Hồng Minh chia sẻ.

Cuộc cạnh tranh ngày càng khốc liệt

Có những điểm tựa để hướng tới mục tiêu cao hơn, nhưng bài toán đặt ra với Đoàn Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20 không hề dễ dàng. Nếu thuận lợi chủ yếu đến từ sự chủ động trong chuẩn bị và độ chín của một số lực lượng trọng điểm, thì khó khăn lại xuất hiện ở cả yếu tố chủ quan lẫn khách quan.

Trước hết là bài toán nhân sự. Chấn thương của một số nhân tố chủ lực sát thời điểm lên đường đã ảnh hưởng nhất định tới kế hoạch bố trí lực lượng, nhất là ở những nội dung đối kháng trực tiếp. Với đấu trường mà ranh giới giữa chiến thắng và thất bại đôi khi chỉ được quyết định trong khoảnh khắc, việc thiếu một vận động viên chủ lực có thể làm thay đổi đáng kể tương quan cạnh tranh.

Thách thức lớn hơn nằm ở chính tầm vóc của ASIAD. Châu Á hiện quy tụ nhiều nền thể thao thuộc nhóm hàng đầu thế giới. Không chỉ sở hữu lực lượng vận động viên có chất lượng cao, các quốc gia mạnh còn có ưu thế về hệ thống đào tạo, đội ngũ chuyên gia, y học thể thao và đặc biệt là khả năng ứng dụng khoa học, công nghệ vào huấn luyện, phân tích đối thủ và nâng cao thành tích.

Điều đó khiến việc tiệm cận thành tích huy chương trên thông số chưa đồng nghĩa với khả năng chắc chắn giành huy chương khi bước vào thi đấu thực tế. Ở ASIAD, mỗi nội dung đều là cuộc cạnh tranh trực tiếp với những đối thủ được chuẩn bị kỹ lưỡng và cũng hướng tới điểm rơi phong độ cao nhất.

Áp lực còn lớn hơn ở những môn mà kết quả phụ thuộc một phần vào đánh giá chuyên môn của trọng tài. Với karate hay thể dục dụng cụ, vận động viên không chỉ phải hoàn thành tốt phần thi mà còn cần thể hiện được sự vượt trội đủ rõ để tạo lợi thế trong cuộc cạnh tranh. Thi đấu xa nhà trong bối cảnh áp lực thành tích cao càng đòi hỏi bản lĩnh và sự ổn định tâm lý.

Một khó khăn khác nằm ở yêu cầu chuyển hóa thành tích tập luyện thành kết quả tại Đại hội. Những thông số khả quan trước ASIAD là cơ sở để đặt niềm tin, nhưng thi đấu tại sân chơi lớn luôn có những biến số khó dự báo. Chỉ một sai số kỹ thuật, một thời điểm tâm lý không tốt hay một tình huống phát sinh cũng có thể khiến cơ hội huy chương thay đổi.

Bởi vậy, mục tiêu từ 4 HCV trở lên vừa có cơ sở, vừa đòi hỏi các môn trọng điểm phải tận dụng gần như tối đa cơ hội. Khi số nội dung thực sự đủ khả năng cạnh tranh vị trí cao nhất không quá rộng, dư địa để bù đắp nếu một nội dung chủ lực không đạt kết quả như kỳ vọng cũng trở nên hạn chế.

Đó có lẽ là thách thức lớn nhất của Thể thao Việt Nam tại ASIAD 20: Không chỉ tạo ra những vận động viên có khả năng tiệm cận nhóm đầu châu Á, mà phải biến khả năng ấy thành chiến thắng trong thời điểm quyết định. Mục tiêu từ 4 HCV trở lên chắc chắn không dễ dàng khi phía trước là những đối thủ mạnh cùng hàng loạt biến số của thể thao đỉnh cao. Nhưng chính trong cuộc cạnh tranh ấy, bản lĩnh, sự chuẩn bị kỹ lưỡng và khả năng tận dụng từng cơ hội sẽ quyết định Đoàn Thể thao Việt Nam có thể vượt qua cột mốc của kỳ Đại hội trước hay không. ■

Điều chỉnh Lễ khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc 2026

Sau quá trình rà soát, khảo sát thực địa và tham vấn các đơn vị chuyên môn, Tiểu ban Khai mạc - Bế mạc đề xuất điều chỉnh phương án tổ chức Lễ khai mạc Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X năm 2026 theo hướng kết hợp không gian sông Sài Gòn và công viên Bờ Sông Sài Gòn.

Theo đề xuất, thay vì phần lớn hoạt động diễn ra hoàn toàn trên mặt sông như phương án trước, công viên Bờ Sông Sài Gòn sẽ trở thành không gian trung tâm, nơi tổ chức các nghi thức chính, chương trình nghệ thuật, trình diễn các môn thể thao trên cạn và ứng dụng công nghệ hiện đại.

Sông Sài Gòn đảm nhiệm vai trò tạo điểm nhấn với những nội dung có giá trị biểu tượng và truyền thông cao như rước đuốc, diễu hành các đoàn thể thao, trình diễn một số môn thể thao dưới nước. Hai không gian được kết nối bằng truyền hình trực tiếp, màn hình LED, âm thanh, ánh sáng và ngôn ngữ nghệ thuật, tạo nên tổng thể thống nhất theo tinh thần "trên sông - bên sông - trong lòng đô thị".

Phương án điều chỉnh cũng giúp tăng khả năng tiếp nhận đại biểu, VĐV và khán giả; thuận lợi hơn cho bố trí sân khấu, hậu cần, kỹ thuật, an ninh, y tế, cứu hộ, thoát hiểm. Việc giảm các công trình nổi đồng thời hạn chế chiếm dụng mặt sông và ảnh hưởng đến giao thông đường thủy.

Đáng chú ý, phương án mới được đánh giá có khả năng tối ưu nguồn lực khi kinh phí sơ bộ của phương án tổ chức hoàn toàn trên sông cao khoảng ba lần so với tổ chức trên đất liền. Nguồn lực nhờ đó có thể tập trung cho những hạng mục trực tiếp tạo chất lượng và dấu ấn chương trình.

N.N

V.LEAGUE 2026/27:

Khai màn rực lửa, khán đài bùng nổ

● VĨNH HY

V.League 2026/27 đã khởi đầu theo cách không thể sôi động hơn. Những trận cầu giàu bàn thắng, sự xuất hiện của hàng loạt tuyển thủ quốc gia cùng sức nóng trên các khán đài cho thấy giải đấu cao nhất bóng đá Việt Nam đang nhận được sự quan tâm đặc biệt. Dù mới chỉ là vòng đấu đầu tiên, những gì diễn ra đã phần nào phác họa một mùa giải được dự báo quyết liệt, hấp dẫn và khó đoán.

Sau thất bại ở Siêu Cup Quốc gia, Công an TP.HCM đã trở lại mạnh mẽ bằng chiến thắng thuyết phục ở ngày khai màn V.League 2026/27 Ảnh: VPF

Màn thị uy sức mạnh

Điểm nhấn lớn nhất của vòng 1 chính là sự lên tiếng của những đội bóng được đánh giá cao trong cuộc đua vô địch. Công an Hà Nội, Thể công Viettel, Công an TP.HCM hay Thép Xanh Nam Định đều cho thấy tham vọng ngay từ vạch xuất phát.

Tại sân Hàng Đẫy, Công an Hà Nội tiếp tục chứng minh sức hút rất lớn đối với người hâm mộ. Chưa đầy một tuần sau khi sân đấu này đón hơn 15.000 khán giả trong trận tranh Siêu Cup Quốc gia, khoảng 9.000 người tiếp tục có mặt để theo dõi cuộc đối đầu giữa đội chủ nhà và Hồng Lĩnh Hà Tĩnh. Sức hút ấy phần lớn đến từ sự hiện diện của những tuyển thủ vừa góp công vào chiến tích của đội tuyển Việt Nam tại ASEAN Cup 2026 như Đình Bắc, Quang Hải hay Thành Long.

Sự kỳ vọng của khán giả đã được đền đáp bằng một chiến thắng thuyết phục. Công an Hà Nội vượt qua Hồng Lĩnh Hà Tĩnh với tỷ số 2-0. Đáng chú ý, Đình Bắc tiếp tục để lại dấu ấn khi góp công vào bàn thắng ấn định kết quả, bằng một pha xử lý có nhiều nét tương đồng với tình huống anh từng kiến tạo cho Hai Long ghi bàn trong trận chung kết lượt đi ASEAN Cup 2026.

Trên sân Bình Dương, Công an TP.HCM chạm trán Hà Nội FC trong trận đấu quy tụ nhiều tuyển thủ quốc gia. Sau 90 phút, niềm vui thuộc về Patrik Lê Giang và các đồng đội bằng chiến thắng 3-1. Với Hà Nội FC, trận thua ngay vòng mở màn là lời cảnh báo sớm cho hành trình phía trước, khi đội bóng Thủ đô sẽ phải nhanh chóng tìm lại sự ổn định nếu không muốn bị bỏ lại trong cuộc đua nhóm đầu.

Một trong những màn trình diễn ấn tượng nhất vòng 1 thuộc về Ninh Bình. Hành quân đến sân Lạch Tray, đội bóng này không có sự phục vụ của nhạc trưởng Hoàng Đức vì chấn thương và còn sớm phải nhận bàn thua sau một sai sót ở hàng phòng ngự. Tuy nhiên, đó lại là thời điểm Ninh Bình thể hiện bản lĩnh. Tiền đạo Lucao đã có màn trình diễn chói sáng với cú hat-trick, trong khi Lê Phát ghi bàn còn lại, giúp Ninh Bình ngược dòng giành chiến thắng 4-1 trước Hải Phòng.

Tại Thiên Trường, một cái tên khác cũng tạo dấu ấn là Nguyễn Xuân Son. Chưa có thể trạng tốt nhất để đá chính, tiền đạo này vào sân từ băng ghế dự bị và ghi bàn ấn định chiến thắng 4-0 cho Thép xanh Nam Định trước HAGL.

Vòng khai màn cũng cho thấy sự khắc nghiệt mà các tân binh phải đối mặt. Thành phố Đồng Nai để thua 0-2 trước Thể công Viettel trên sân nhà, trong khi Bắc Ninh thất bại tối thiểu trong chuyến làm khách trước SLNA. Những kết quả ấy phần nào cho thấy khoảng cách giữa nhóm tân binh và các đội bóng giàu kinh nghiệm. Tuy nhiên, chặng đường phía trước còn rất dài và cơ hội để cải thiện vẫn rộng mở.

Những con số biết nói

Bên cạnh chuyên môn, sức hút từ khán đài chính là tín hiệu tích cực nhất của vòng khai màn. Tổng cộng khoảng 64.000 khán giả đã đến sân theo dõi 7 trận đấu, đạt mức trung bình hơn 9.100 khán giả/trận. Sân Vinh, nơi diễn ra lễ khai mạc chính thức dẫn đầu với khoảng 12.000 khán giả.

Những con số này đặc biệt đáng chú ý bởi bóng đá Việt Nam đang đứng trước yêu cầu nâng cao chất lượng giải đấu và xây dựng hình ảnh V.League ngày càng chuyên nghiệp. Khán giả đến sân đông không chỉ tạo bầu không khí cho các trận đấu, mà còn là nguồn động lực để các CLB đầu tư mạnh hơn vào lực lượng, cơ sở vật chất và công tác tổ chức.

Về chuyên môn, 23 bàn thắng được ghi trong 7 trận, đạt trung bình 3,28 bàn/trận. Đây là con số cho thấy vòng mở màn diễn ra tương đối cởi mở và giàu tính tấn công. Nhiều đội bóng không chọn cách nhập cuộc thận trọng, mà chủ động tìm kiếm chiến thắng ngay từ những phút đầu.

Tất nhiên, một vòng đấu chưa thể quyết định diện mạo cả mùa giải. Những ứng viên vô địch có thể còn gặp nhiều thử thách, trong khi các tân binh vẫn còn thời gian để thích nghi với môi trường V.League. Tuy nhiên, những tín hiệu đầu tiên đang cho thấy V.League 2026/27 có đủ yếu tố để trở thành một mùa giải hấp dẫn.

Khi chất lượng chuyên môn được cải thiện, các đội bóng đầu tư mạnh hơn và khán giả ngày càng trở lại sân đông đảo, cuộc đua phía trước hứa hẹn sẽ nóng từ nhóm đầu đến cuộc chiến trụ hạng. Nếu vòng 1 là lời mở đầu, V.League 2026/27 đang cho thấy đây sẽ là mùa giải mà mỗi điểm số đều có giá trị và bất ngờ có thể xuất hiện ở bất kỳ vòng đấu nào. ■

U20 Việt Nam - thất bại để trưởng thành

U20 Việt Nam đã khép lại hành trình tại Vòng loại U20 châu Á 2027 với ba thất bại trước U20 Iran (1-3), U20 CHDCND Triều Tiên (0-3) và U20 Palestine (1-2). Thầy trò HLV Yutaka Ikeuchi đứng cuối bảng C với 0 điểm, ghi 2 bàn và nhận 8 bàn thua.

Kết quả này đồng nghĩa U20 Việt Nam không thể giành quyền góp mặt tại VCK U20 châu Á 2027. Đáng chú ý, đội còn phải xuống chơi tại Development Phase ở kỳ đấu tiếp theo, thay vì tiếp tục tranh tài ở vòng loại dành cho nhóm đội tuyển trẻ hàng đầu châu lục.

Đây rõ ràng là kết quả không đáp ứng được mục tiêu đặt ra. Tuy nhiên, nhìn ở góc độ phát triển cầu thủ trẻ, những trận đấu tại Phú Thọ vẫn mang lại nhiều giá trị. U20 Việt Nam có cơ hội đối đầu trực tiếp với những nền bóng đá có chất lượng ở cấp độ trẻ như CHDCND Triều Tiên hay Iran. Đây đều là những đối thủ có nền tảng thể lực, tốc độ và khả năng tổ chức lối chơi tốt.

Cũng phải hiểu rằng, U20 Việt Nam còn gặp khó khăn trong quá trình chuẩn bị. Do các CLB bước vào giai đoạn chuẩn bị cho mùa giải mới, đội không thể tập hợp đầy đủ lực lượng trong toàn bộ thời gian. Các cầu thủ hội quân ở những thời điểm khác nhau, khiến Ban huấn luyện không có nhiều thời gian để xây dựng bộ khung ổn định cũng như hoàn thiện lối chơi.

Hạn chế về thời gian chuẩn bị phần nào được thể hiện qua màn trình diễn của U20 Việt Nam. Đội bóng áo đỏ có những thời điểm chơi khá tốt, nhưng sự ổn định chưa được duy trì xuyên suốt trận đấu. Trước những đối thủ vượt trội về thể hình và sức mạnh, các cầu thủ trẻ thường gặp khó khăn trong việc xử lý tình huống, duy trì cự ly đội hình và chống đỡ sức ép.

Dù vậy, HLV Yutaka Ikeuchi vẫn đánh giá cao tiềm năng của các học trò. Nhà cầm quân người Nhật Bản cho rằng thất bại tại giải đấu lần này không phải dấu chấm hết, mà có thể trở thành bài học cần thiết cho quá trình trưởng thành của các cầu thủ. "Tôi tin rằng lứa cầu thủ này hoàn toàn có tương lai và tiềm năng phát triển. Tuy nhiên, điều các em còn thiếu rõ nhất lúc này chính là kinh nghiệm thi đấu thực chiến. Việc được đối đầu với những đối thủ mạnh, chính là bài học và tích lũy kinh nghiệm quý báu để các em trưởng thành hơn", HLV Yutaka Ikeuchi chia sẻ.

Thực tế, kinh nghiệm thi đấu quốc tế là điều mà các cầu thủ U20 Việt Nam cần tiếp tục cải thiện. Những trận đấu có cường độ cao trước các đối thủ mạnh giúp họ nhận ra khoảng cách về chuyên môn, đồng thời hiểu rõ hơn những yêu cầu khi thi đấu ở cấp độ châu lục.

Vòng loại U20 châu Á 2027 đã khép lại với kết quả đáng quên, nhưng hành trình phát triển của lứa cầu thủ này vẫn còn rất dài. Điều quan trọng với U20 Việt Nam lúc này là tận dụng những bài học tại Phú Thọ để tiếp tục hoàn thiện chuyên môn, nâng cao bản lĩnh và tích lũy kinh nghiệm. Việc không giành được vé dự VCK là một thất bại, nhưng nếu biết biến những thất bại ấy thành động lực, các cầu thủ trẻ Việt Nam vẫn có thể tạo ra những bước tiến tích cực trong chặng đường phía trước.

BẢO ANH

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Du lịch Trung Quốc tạo trải nghiệm mới từ công nghệ

● P.MINH

Từ thế giới khủng long ảo, trải nghiệm y học cổ truyền đến những chuyến du lịch bằng xe nhà lưu động hay "sàn giao dịch bia", du lịch Trung Quốc đang mở rộng cách thức tiếp cận du khách bằng những trải nghiệm mới lạ, giàu tính tương tác.

Du lịch Trung Quốc với những trải nghiệm mới lạ — Ảnh minh họa AI

Tại Triển lãm Công nghiệp Văn hóa và Du lịch Trung Quốc 2026 ở Thiên Tân, khách tham quan có thể điều khiển những chú khủng long hoạt hình chạy đua giữa khung cảnh thời tiền sử bằng máy chơi game, trong một thế giới ảo sống động. Trải nghiệm này cho thấy công nghệ đang được các điểm đến Trung Quốc đẩy mạnh ứng dụng, mở ra cách tiếp cận mới, đưa du khách từ việc tham quan đơn thuần sang trực tiếp tương tác và khám phá.

Mô hình này được giới thiệu bởi Công viên Khủng long Trung Quốc tại thành phố Trường Châu, tỉnh Giang Tô, một trong những công viên khủng long quy mô lớn trên thế giới. Những năm gần đây, công viên ứng dụng công nghệ thực tế ảo và thực tế hỗn hợp, đưa du khách vào không gian tiền sử được số hóa, nơi họ có thể tương tác với những sinh vật khổng lồ thay vì chỉ tham quan các mô hình. Xu hướng này phản ánh sự thay đổi trong cách phát triển sản phẩm du lịch tại Trung Quốc, khi trải nghiệm và tính tương tác ngày càng được chú trọng.

Bên cạnh công nghệ, các giá trị văn hóa truyền thống cũng được làm mới để tiếp cận du khách hiện đại. Tại gian hàng Khu Văn hóa và Du lịch Y học Cổ truyền Đông Bắc, các sản phẩm như a giao, phụ kiện và đồ lưu niệm được kết hợp với nhiều hoạt động trải nghiệm.

Tại huyện Đông Đức, tỉnh Sơn Đông, nghề sản xuất cao keo được nấu từ da lừa, có lịch sử hàng trăm năm đang được khai thác để phát triển các sản phẩm du lịch gắn với văn hóa và y học cổ truyền. Khu du lịch không chỉ bán sản phẩm mà còn xây dựng hệ thống gồm bảo tàng, nhà máy trải nghiệm, các tour tìm hiểu y học cổ truyền, chương trình chăm sóc sức khỏe và hoạt động khám phá di sản. Mô hình mới này đã thu hút lượng khách đáng kể. Trong năm 2025, các điểm du lịch theo chủ đề Y học cổ truyền Đông Bắc đón khoảng 1,07 triệu lượt khách với doanh thu hoạt động hơn 100 triệu nhân dân tệ.

Theo Bộ Văn hóa và Du lịch Trung Quốc, người dân nước này thực hiện 3,46 tỉ chuyến đi nội địa trong nửa đầu năm 2026, tăng 5,4% so với cùng kỳ năm trước. Chi tiêu cho du lịch nội địa đạt 3,21 nghìn tỉ nhân dân tệ, tăng 2%.

Quy mô thị trường lớn cùng nhu cầu ngày càng đa dạng, đang thúc đẩy các doanh nghiệp tìm kiếm những cách thức mới để thu hút du khách. Tại triển lãm ở Thiên Tân, hơn 2.500 doanh nghiệp văn hóa và du lịch đến từ 20 quốc gia và khu vực cùng giới thiệu các sản phẩm, mô hình mới. Các chuyên gia nhận định nhu cầu đối với sản phẩm văn hóa, du lịch chất lượng cao, trải nghiệm sống động và những kịch bản tiêu dùng đa dạng đang tiếp tục gia tăng.

Tại triển lãm, Xingchengyao - doanh nghiệp sản xuất xe du lịch có trụ sở ở Bắc Kinh, giới thiệu các mẫu xe nhà di động, xe bán tải và xe van phục vụ cắm trại. Năm ngoái, doanh nghiệp này ký thỏa thuận với các đối tác xây dựng hệ sinh thái du lịch bằng xe nhà di động, với kế hoạch mua 20.000 xe trong ba năm, tổng giá trị 2,2 tỉ nhân dân tệ. Theo Wang Li, Giám đốc điều hành công ty, những phương tiện này được thiết kế để trở thành một phần của trải nghiệm, từ sân khấu lưu động tại các điểm du lịch đến phương tiện cho tour cắm trại, khám phá sa mạc.

Một mô hình thu hút sự chú ý tại triển lãm là "sàn giao dịch bia", nơi giá bia biến động theo doanh số bán hàng theo thời gian thực trên màn hình mô phỏng thị trường chứng khoán. Trong ngày khai mạc, khoảng 1.200 cốc bia (0,5 lít) và 220 chai bia (1,5 lít) được bán ra. Mô hình này cũng được triển khai tại Thanh Đảo, thành phố ven biển nổi tiếng với văn hóa bia. Một "sàn giao dịch bia" tương tự mở cửa từ năm 2025, thu hút hơn 10.000 lượt khách mỗi ngày và có thời điểm bán hơn 1.200 lít bia trong một ngày nghỉ hè.

Sự kết hợp giữa công nghệ, văn hóa, ngành du lịch cho thấy các điểm đến Trung Quốc đang tạo thêm trải nghiệm mới lạ, thay vì chỉ dựa vào cảnh quan để thu hút du khách. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Giải pháp gây tranh cãi

● LAM SA

Hàn Quốc đang cân nhắc kéo dài thời gian học trong ngày đối với học sinh lớp một và lớp hai, với kỳ vọng giảm sự phụ thuộc của các gia đình vào các trung tâm dạy thêm tư nhân. Tuy nhiên, chính sách này gây tranh cãi khi giáo viên lo ngại việc tăng giờ học không giải quyết căn nguyên của áp lực học thêm, mà chỉ đẩy cuộc đua vào các trung tâm dạy thêm lùi lại vài giờ.

Đề xuất này xuất phát từ một nghịch lý ngày càng rõ trong đời sống giáo dục Hàn Quốc đó là trẻ nhỏ tan học từ đầu giờ chiều, trong khi cha mẹ thường chỉ trở về nhà vào cuối ngày. Khoảng thời gian trống này tạo áp lực cho các gia đình có cha mẹ đi làm và vô tình tạo điều kiện để các cơ sở giáo dục tư nhân phát triển. Với nhiều phụ huynh, đây vừa là nơi bổ trợ kiến thức, vừa giúp họ giải bài toán trông trẻ.

Những người ủng hộ cho rằng trường học có thể lấp khoảng trống ấy hiệu quả hơn khu vực tư nhân. Học sinh tiểu học Hàn Quốc hiện có khoảng 655 giờ học mỗi năm, thấp hơn đáng kể so với mức trung bình 845 giờ của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD). Riêng học sinh lớp một và lớp hai chỉ có khoảng 581 giờ. Theo lập luận này, tăng thời lượng học vừa giúp Hàn Quốc thu hẹp khoảng cách với các nước OECD, vừa có thể giảm thời gian trẻ phải tìm đến các dịch vụ bên ngoài nhà trường.

Nhưng cũng chính từ đây, điểm gây tranh cãi nhất của chính sách xuất hiện, kéo dài thời gian ở trường có thể thu hẹp khoảng trống về thời gian, nhưng chưa chắc làm giảm áp lực học thêm. Nếu trẻ tan trường lúc 16 giờ thay vì 13 giờ, các em hoàn toàn có thể bắt đầu học tại trung tâm tư nhân lúc 16 giờ thay vì 13 giờ. Cuộc đua không biến mất mà nó chỉ được đẩy lùi thời gian.

Đó là lý do các tổ chức giáo viên phản đối đề xuất này cho rằng nhà trường đang phải gánh thêm chức năng chăm sóc trẻ, trong khi chất lượng giáo dục và nhu cầu phát triển của học sinh chưa được giải quyết. Với học sinh lớp một, tăng thời gian ở lớp chưa chắc nâng cao hiệu quả học tập, bởi các em vẫn đang phát triển khả năng tập trung, điều tiết cảm xúc và thích nghi với môi trường học đường.

Rõ ràng, Hàn Quốc đang đối mặt với một vấn đề rất thực tế, cha mẹ đi làm cần một hệ thống chăm sóc trẻ đủ tốt trong khoảng thời gian sau giờ học. Nhưng dùng thêm giờ học để lấp khoảng trống chăm sóc có thể chỉ là cách xử lý phần ngọn.

Nếu mục tiêu thực sự là giảm sự phụ thuộc vào các trung tâm dạy thêm, chính sách cần bảo đảm rằng phụ huynh không phải gửi con đến đó chỉ vì họ chưa thể về nhà. Điều này đòi hỏi nâng chất lượng các chương trình chăm sóc sau giờ học, tăng hỗ trợ cho giáo viên, đồng thời dành cho trẻ không gian để vui chơi và nghỉ ngơi thay vì tiếp tục kéo dài thời gian học tập. ■

Indonesia mở lại sân bay sau khi dọn sạch tro núi lửa

Sân bay quốc tế Soekarno-Hatta, sân bay chính của thủ đô Jakarta (Indonesia), cùng bốn sân bay khác đã mở cửa trở lại sau khi hoạt động hàng không bị gián đoạn do tro bụi từ núi lửa Anak Krakatau. Bộ trưởng Giao thông Indonesia Dudy Purwagandhi cho biết, sân bay Soekarno-Hatta đã hoạt động trở lại sau khi gió thổi phần lớn tro bụi núi lửa khỏi khu vực xung quanh, bảo đảm điều kiện an toàn cho hoạt động hàng không. Bốn sân bay khác, trong đó có một sân bay tại Jakarta và một sân bay ở thành phố Bandung lân cận, cũng đã được mở cửa trở lại.

Núi lửa Anak Krakatau nằm giữa đảo Java và Sumatra bắt đầu phun trào từ ngày 4.9, khiến tro bụi lan rộng, bao phủ Jakarta và một số khu vực lân cận. Trước đó, giới chức Indonesia đã phải đóng cửa tám sân bay nhằm bảo đảm an toàn hàng không.

KHẢ HÂN